Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Descriptive Catalogue of Sanskrit Manuscripts

Vyākaraṇa

Volume - VI

स्कैन्ड / Scanned

संस्कृत संशोधन संसत्
मेलुकोटे - ५७१ ४३१

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Academy of Sanskrit Research Series NO. 90

Descriptive Catalogue of Sanskrit Manuscripts

Vyākaraṇa

Volume - VI

[This book is published with the Financial assistance of National Archives, Government of India Vide no. F.No.31-1(19)/2011-Grants dt. 25.06.2012]

Academy of Sanskrit Research

Melkote - 571 431

2013

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Descriptive Catalogue of Sanskrit Manuscripts - Vol. VI
Vyakarana

Chief Editor
S. Kumara
Director & Registrar (Admin.)
Academy of Sanskrit Research
Melkote - 571 431

Publishers
Academy of Sanskrit Research,
Melkote - 571 431
Pages : 70+VIII=78

With the publishers

Price : ₹ 100.00

First Edition : 2013

No.of Copies : 500

ISBN : 978-93-80900-23-0

Printed & published by -
Academy of Sanskrit Research
Melkote-571 431 [Karnataka]

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Editorial Board

Chief Editor
Sri S. Kumara
Director and Registrar (Admin.)
Academy of Sanskrit Research, Melkote.

Compilers
Vidwan. H.S. Hanumantha Rao *M.A. (San)*
Granthapala, ASR Melkote
P.G. Dip. in Manuscriptology, Alankāra Vidwān
Shaivāgama Pravīṇa
Vidwan. S. Narayana *M.A., (San). M.A., (Kan)*
Research officer, ASR Melkote
Alankāra Vidwān, Viśiṣṭādvaitavedāntācārya, R.B.V.

Research Assistant
Sri M.K. Muralidhara *M.A. (San)*

Technical Assistants
Sri Javaregowda
Smt. M.N. Saraswathi
Sri K.S. Bettaswamygowda
Sri G.N. Bettegowda
Sri V. Maheshagowda

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Foreword

It gives me great pleasure to write a foreword to this Descriptive Catalogue to the dedication of the scholars of yesteryears for the better understanding of Vedantic Philosophy in the manuscript holdings of the Academy. It is published for the benefit of serious students of Philosophy and Sanskrit.

The Academy left no stone unturned in exploring for and collecting rare and valuable palm leaf manuscripts with the objective of studying the writings by erudite pandits of yore. The objective of the Academy is to share the knowledge and the manuscripts with scholars of today studying in the relevant disciplines. The volume has two parts. Part-A consists of a table with fourteen columns giving the title and author of the work both in English and Sanskrit along with other details. The codes used are elaborated elsewhere in the book. Part-B consists of the beginning, the ending and the colophon as they appear in each of the texts referred to in Part-A, in alphabetical order. The information in these pages will, we hope, prove useful to many students and research workers.

We appreciate the role played by Vid. H.S. Hanumantha Rao, Vid. S. Narayana and his colleagues in bringing out this book.

C.S. Puttaraju
President
Academy of Sanskrit Research, Melkote.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Preface

Millions and millions of manuscripts, the cultural repositories of India were destroyed by the foreign invaders with an intention of putting an end to our culture. But Indian culture belonging to a hoary past and deep-rooted in Indian minds could not be put an end to by these invaders. Indians, who valued the invaluable knowledge base, they possessed and protected it from the onslaughts of these foreign invaders even sacrificing their own lives. That is the reason why we are still left with innumerable number of manuscripts all over India in the institutional and individual holdings.

After the advent of the Britishers, who at least knew the value of this invaluable treasure trove, many manuscripts were taken away from India and safely deposited in distinguished European libraries the copies of which can be obtained even today by paying the prescribed fee. We should not grudge paying this fee because they have meticulously preserved this valuable treasure.

Now, the Government of India is seriously involved in protecting the remaining manuscripts in various parts of India, which amounts to millions. Various institutions in India have collected good number of palm-leaf and other manuscripts written on different media and are trying to preserve them systematically using all modern scientific methods.

There is no point in merely preserving this treasure trove of knowledge unless we know what is available in them. It is very much necessary to decipher the information available in them and classify the same. With this intention, efforts were on after the advent of the European scholars in India, to prepare Catalogus. Catlogorum and Descriptive Catalogues of the Manuscripts which were available in manuscript libraries.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Academy of Sanskrit Research, known for the bridge building of the past and the present has collected more than 10,000 Palm-leaf manuscripts and preserving the same with meticulous care for posterity. It has also undertaken the task of preparing the descriptive catalogue of the manuscripts to help scholars and seekers of knowledge to identify the required information. So far, it has published three descriptive catalogues of Sanskrit Vedānta and Texts, Drāviḍa Vedānta and Viśiṣṭādvaita Vedānta, Dvaita and Advaita Vedānta Veda and Upaniṣad and Kannada Literature available in manuscript library.

The present effort, viz. Preparation of Descriptive Catalogues of the works on Vyakarana works available in the Academy's library. My special thanks to the National Archives Government of India, for this kind gesture. I am also happy to place on record the dedicated efforts of Vidvan H.S. Hanumantha Rao, Granthapala for his duly involvement in preparing this catalogue of manuscript. Now, it is placed in the hands of research scholars and seekers of knowledge.

S. Kumara
Director & Registrar

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Introduction

The Academy of Sanskrit Research, established in Melkote, which is known as the holy Badarikashram of the South, for the intensive study and research in the field of Visistadvaita and its comparative study with other systems of thought, has taken up the preservation of our cultural heritage to the posterity as one of its prime objectives. Accordingly, the Academy is putting forth its sincere efforts to collect the old palm-leaf and paper manuscripts which are scattered all over the country, which need preservation. With this goal in view, the Academy is constantly improving its collection of manuscripts for last few decades and now the number of manuscripts so collected has risen to a considerably large number.

Though the Academy is interested in in-depth study of the Visistadvaita philosophy, it has spared no efforts to collect manuscripts belonging to other systems of Philosophy like the Veda and Upanisad.

The philosophy of Advaita is also referred to as the Acharya Shankara's School of Philosophy, and Dvaita is referred to as the Acharya Madhva's School of Philosophy, as they tried their best to propagate their preachings in India for the benefit of all.

The volume of the Descriptive Catalogue gives detailed descriptions of the manuscripts on Veda and Upanisat available in our Manuscript library.

The following format is followed in this work. It contains two parts.

Part - A is in the form of a table giving the title and author of the work both in English and Sanskrit along with other details. There are fourteen columns giving the following details.

1. Serial number (Sl.No.)
2. Accession Number (Accn.No.)
3. Subject
4. Title of the work
5. Author
6. Material used - PL.for Palmleaf, PM for paper manuscript
7. Script
8. Size in Cms.
9. Number of folios
10. Lines per page (LINES)
11. Number of letters per line
12. Extent of manuscript, complete or incomplete
13. Condition of the manuscript - (Condition) Old/good/muti lated/moth eaten/rat eaten
14. Whether the manuscript is published or unpublished.

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Part - B gives the beginning and the ending of the lines and the colophon of each manuscript in Devanagari. These details will facilitate the scholars who consult this catalogue in knowing the contents of each manuscript clearly and to select the one needed for their reference.

Language code used:

A	-	Assami	N	-	Newari
Ar	-	Arabic	Nn	-	Nandinagari
Ap	-	Apabhramsa	O	-	Oriya
B	-	Bengali	OR	-	OldRajasthani
C	-	Chinese	P	-	Punjabi
D	-	Devanagari	Per	-	Persian
G	-	Gujarati	Pr	-	Prakrit
Gr	-	Grantha	Skt	-	Sanskrit
H	-	Hindi	Sh	-	Sharada
Kan	-	Kannada	Ta	-	Tamil
Mai	-	Maithili	Te	-	Telugu
Mai	-	Malayalam	Tib	-	Tibetan
Mar	-	Marathi	Tig	-	Tigalari
Mod	-	Modi	U	-	Urdu

There is also an alphabetical index of the authors and their works separately given on the Veda and Upanisad works listed in the catalogue. This will provide an easy access to the students to know the complete works of each of the author given in the list.

Every care is taken to supply details of each manuscript on the Vyakarana at the Academy's Manuscript library in this catalo gue. It is hoped that this volume would prove useful to seekers of knowledge.

I am profusely thankful to the Director S.Kumara for entrusting the task of compiling this catalogue. I am also thankful to my colleague Vid. S. Narayana, Reasearch officer and others for their co-operation and suggestions while compiling this book.

I request the scholars to keep me informed of their suggestion, if any, in order to make this work more useful to research activity, so that it can be improved in the succeeding edition.

H.S. Hanumantha Rao
Granthapala

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Descriptive Catalogue of Sanskrit Manuscripts
Vyākaraṇa

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
1	1268	अष्टाध्यायीसूत्रपाठः Aṣṭādhyāyīsūtrapāṭhaḥ	पाणिनिः	PL.	Tel.	Skt.	39.5X3.5	55.	5.	68.	C.	Me.	Pub.	
2	4767	अष्टाध्यायीसूत्रपाठः Aṣṭādhyāyīsūtrapāṭhaḥ	पाणिनिः	PM.	DN.	Skt.	21.5X7.8	46	8	29	Inc.	G	Pub.	
3	5159 a	अष्टाध्यायीसूत्रपाठः Aṣṭādhyāyīsūtrapāṭhaḥ	पाणिनिः	PL.	NN.	Skt.	26X2.3	128	6	50	Inc.	Me	Pub.	
4	5159 b	अष्टाध्यायीसूत्रपाठः Aṣṭādhyāyīsūtrapāṭhaḥ	पाणिनिः	PL.	NN.	Skt.	26X2.3	51	6	50	Inc.	Me.	Pub.	
5	2144	अष्टाध्यायीसूत्रपाठः - काशिका वृत्तिः Aṣṭādhyāyīsūtrapāṭhaḥ - Kāśikā Vṛttiḥ	वामनः	PL.	Gr.	Skt.	41.5X4.2	182	9	72	Inc.	Me.	Pub.	
6	2270	अष्टाध्यायीव्याख्या काशिका Aṣṭādhyāyīvyākhyā Kāśikā	वामनः	PL.	Gr.	Skt.		147	10	64	Inc.	Me.	Pub.	
7	3874(8)	अस्मद्युष्मद् शब्दप्रयोगः Asmadyuṣmad Śabdaprayōgaḥ	-	PL.	Skt.	Tel.	36X3.5	1	6	42	Inc.	G	Pub.	
8	532-F	कारकतत्त्वम् Kārakatatvaṃ	चक्रपाणिः	PL.	Gr.	Skt.	37X3	16	10	67	C	G	Pub.	
9	615	कारकपरीक्षा Kārakaparīkṣā	पशुपतिः	PL.	Gr.	Skt.	35.2X5.2	46	13	41	Inc.	Me.	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not	Add Info.
10	1825 C	कारकवाद: Kārakavādaḥ	जयराम:	PM.	NN.	Skt.	31.2X10	19	8	54	C	G	Pub.	
11	1940	कारकवाद: Kārakavādaḥ	जयराम:	PL.	Gr.	Skt.	41x3.5	13	10	69	Inc.	Bri.	Pub.	
12	3107 A	काशिका Kāśikā	जयादित्य:	PL.	Gr.	Skt.	41X3.5	13	10	69	Inc.	Bri.	Pub.	
13	3280	काशिका विवरणं Kāśikā Vivaraṇam	बोधिसत्व:	PL.	Gr.	Skt.	42.5X3.5	126	8	5	C.	M	Pub.	
14	473	काशिकाविवरणपञ्चिका Kāśikāvivaraṇapañcikā	हरदत्त:	PL.	Gr.	Skt.	23.7X4.5	156	10	40	Inc.	G.	Pub.	
15	113 A	क्रियानिघण्टु: Kriyānighaṇṭuḥ	वीरपाण्ड्य:	PL.	Gr.	Skt.	41.5X4.2	8	10	56.	C.	G.	Pub.	
16	237 A	क्रियामाला Kriyāmālā	-	PL.	Gr.	Skt.	35.7X3.5	17	8	43	C.	Me.	Pub.	
17	292 C	क्रियामाला Kriyāmālā	-	PL.	Gr.	Skt.	33.7X3	14	7	36	Inc.	G	Pub.	
18	3021 C	क्रियामालिका Kriyāmālikā	-	PL.	Gr.	Skt.	35.X2.5	11	5	34	Inc.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
19	2076 D	गीर्वाणभाषामञ्जरी Gīrvāṇabhāṣāmañjarī	-	PL.	Tig	Skt.	20.7X5	55	9	23	C.	Bri.	Pub.	
20	5073 B	धातुमाला Dhātumālā	-	PL.	Tel.	Skt.	49X3.8	13	5	60	Inc.	Me.	Pub.	
21	4853	धातुमालिका Dhātumālikā	-	PL.	Tel.	Skt.	37.5X3.5	10	5. 60	50	Inc.	Me.	Pub.	
22	4347 B	धातुमालिका Dhātumālikā	-	PL.	Gr.	Skt.	49.2X3.7	10	7	54	Inc.	Me.	Pub.	
23	420 A	धातुमालिका Dhātumālikā	-	PL.	Tel.	Skt.	14.6X1.3	23	5	63	C.	G	Pub.	
24	295 A	धातुपाठः Dhātupāṭhaḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	35.5X3	30	6	45	C.	G	Pub.	
25	1028 A	धातुपाठः Dhātupāṭhaḥ	पाणिनिः	PL.	Tig.	Skt.	38.5X4.25	17	7	47	C.	G	Pub.	
26	2033 B	धातुपाठः Dhātupāṭhaḥ	-	PL.	Tig.	Skt.	26.7X4.5	4	8	34	Inc.	G	Pub.	
27	3711	धातुपाठः Dhātupāṭhaḥ	-	PM.	DN.	Skt.	20X10	21	10	20	C.	G	Pub.	

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri
CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not	Add Info.
28	2619	धातुपाठः (शब्दपाठः) Dhātupāṭhaḥ (Śabdapāṭhaḥ)	-	PL.	Gr.	Skt.	36.7X3.2	50	39	6	C.	Re.	Pub.	
29	2787 A	धातुरूपव्याख्यानम् Dhāturūpavyākhyānam	-	PM.	DN.	Skt.	16.2X20	11	20	22	C.	G	Pub.	
30	990 D	धातुरूपावलिः Dhāturūpāvaliḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	34.25X5	44	15	67	C.	G	Pub.	
31	1851 N	धातुरूपावलिः Dhāturūpāvaliḥ	-	PM.	NN.	Skt.	17X10.5	2	11	24	Inc.	G	Pub.	
32	2795	धातुरूपावलिः Dhāturūpāvaliḥ	-	PM.	NN.	Skt.	15X20	52	28	32	Inc.	G	Pub.	
33	3006 B	धातुरूपावलिः Dhāturūpāvaliḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	48.7X25	4	4	28	Inc.	G	Pub.	
34	3028 A	धातुरूपावलिः Dhāturūpāvaliḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	38.7X2	5	4		Inc.	Me.	Pub.	
35	3130	पदमञ्जरी Padamañjarī	हरदत्तमिश्रः	PL.	Gr.	Skt.	41.7X3	43	6	63	Inc.	Bri.	Pub.	
36	3205	पदमञ्जरी Padamañjarī	-	PL.	Gr.	Skt.	38.7X3.5	71	8	40	Inc.	Bri.	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
37	293	परिभाषेन्दुशेखर व्याख्या Paribhāṣēnduśēkhara Vyākhyā	-	PL.	Gr.	Skt.	31.2X6.2	77	12	43	Inc.	Me.	Pub.	
38	1776B	परिभाषेन्दुशेखर व्याख्या Paribhāṣēnduśēkhara Vyākhyā	-	PM.	DN.	Skt.	32.5X10	49	6	63	Inc.	G	Pub.	
39	1824 A	परिभाषेन्दुशेखरव्याख्या Paribhāṣēnduśēkharavyākhyā	गदाधर:	PM.	DN.	Skt.	31.2X10	19	6.	41	Inc.	G	Pub.	
40	826	प्रक्रियाकौमुदी Prakriyākaumudī	रामाचार्य:	PL.	Gr.	Skt.	32.5X2.5	80	7	60	C.	G	Pub.	
41	3936 A	प्रक्रियाकौमुदी Prakriyākaumudī	रामाचार्य:	PL.	Kan	Skt.	29X2.7	115	6	46	Inc.	Bri.	Pub.	
42	4841	प्रदीपोद्योत: Pradīpōdyōtaḥ	नागेशभट्ट:	PM.	DN.	Skt.	32.6X10.2	50	8	46	Inc.	Bri.	Pub.	
43	1815A	प्राकृतानन्द: Prākṛtānandaḥ	रघुनाथ:	PM.	DN.	Skt	32.5X14	29	9	43	C.	G	Pub.	
44	1813B	प्राकृतप्रकाश: Prākṛtaprakāśaḥ	भामह:	PM.	DN.	Skt.	33.2X14	25	11	34	C.	G	Pub.	
45	1046A	प्रबोधचन्द्रिका Prabōdha Candrikā	वैसल भूपति:	PL.	Gr.	Skt.	40X3.25	19	7	40	C.	Me.	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond	Pub. or not	Add Info.
46	567	प्रौढमनोरमा Prauḍhamanōramā Bhaṭṭōji Dīkṣitaḥ	भट्टोजि दीक्षितः	PL.	Gr.	Skt.	40X3.2	72	7	70	Inc.	Me.	Pub.	
47	1686	प्रौढमनोरमाव्याख्या लघुशब्दरत्नम् Prauḍhamanōramāvyākhyā Laghuśabdaratnam	-	PM.	Nn.	Skt.	31.2X10	148	13	61	Inc.	G	Pub.	
48	1817	प्रौढमनोरमा व्याख्या Prauḍhamanōramā Vyākhyā	-	PM.	DN.	Skt.	30X10	38	9	42	Inc.	G	Pub.	
49	2084	बालबोधः Bālabōdhaḥ	-	PL.	Tig.	Skt.	17.5X5	45	17	17	Inc.	Bri	Pub.	
50	3172A	बालप्रबोधनम् Bālaprabōdhanam	नम्बिशर्मा	PL.	Gr.	Skt.	40X3.5	57	6	44	C.	Me.	Pub.	
51	1270	भाष्यप्रदीपोद्योतः Bhāṣyapradīpōdyōtaḥ	नागोजि-भट्टः	PM.	Nn.	Skt.	30.75X8.5	248	8	47	Inc.	G	Pub.	
52	2076 D	भाषामञ्जरी Bhāṣāmañjarī	-	PL.	Tig.	Skt.	10.5X2	55	9	23	Inc.	Bri	Pub.	
53	990 B	मध्यसिद्धान्तकौमुदी Madhyasiddhāntakaumudī	-	PL.	Nn.	Skt.	34.25X5	100	9	61	C.	G	Pub.	
54	3692	मध्यसिद्धान्तकौमुदी Madhyasiddhāntakaumudī	-	PM.	Dn.	Skt.	21.2X10	8	9	26	Inc.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
55	2236	महाभाष्यम् Mahābhāṣyam	पतञ्जलिः	PL	Gr.	Skt.	46.2X3.7	173	11	94	Inc.	Me	Pub.	
56	2264	महाभाष्यम् Mahābhāṣyam	पतञ्जलिः	PL.	Gr.	Skt.	47.5X4	2	20	5	Inc.	Bri	Pub.	
57	4842	महाभाष्यम् Mahābhāṣyam	पतञ्जलिः	PM.	Dn.	Skt.	32.5X10.2	35	8	50	Inc.	Me	Pub.	
58	4843	महाभाष्यम् Mahābhāṣyam	पतञ्जलिः	PM.	Dn.	Skt.	32.5X10.2	50	8	50	Inc.	Me.	Pub.	
59	4844	महाभाष्यम् Mahābhāṣyam	पतञ्जलिः	PM.	Dn.	Skt.	32.5X10.2	10	8	50	Inc.	Me.	Pub.	
60	4845	महाभाष्यम् Mahābhāṣyam	पतञ्जलिः	PM.	Dn.	Skt.	32.5X10.2	12	8	50	Inc.	Me.	Pub.	
61	1289	महाभाष्यव्याख्याप्रदीप उद्योतः Mahābhāṣyavyākhyāpradīpa Udyōtaḥ	नागोजि भट्टः	PM.	Nn.	Skt.	31.25X10	47	7	50	Inc.	G	Pub.	
62	1819	महाभाष्यव्याख्याप्रदीपः Mahābhāṣya Vyākhyāpradīpaḥ	कैय्यटः	PM.	Dn.	Skt.	31.2X10	175	7	55	Inc.	G	Pub.	
63	420 B	रूपमालिका Rūpamālikā	-	PL.	Tel.	Skt.	36.5X3.2	30	5	60	C.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not	Add Info.
64	5102 B	रूपावळिः Rūpāvaḷiḥ	-	PL.	Tel.	Skt.	36.3X3.3	37	5	45	Inc.	G	Pub.	
65	1766 B	लघुमञ्जूषा Laghumañjūṣā	नागेशभट्ट	PM.	Dn.	Skt.	32.5X10	20	68		Inc.	G	Pub.	
66	1818	लघुमञ्जूषा Laghumañjūṣā	नागेशभट्ट	PM.	Dn.	Skt.	32.5X10	18	7	53	Inc.	G	Pub.	
67	1687	लधुशब्देन्दुशेखरः Ladhuśabdēnduśēkharaḥ	नागेशभट्ट	PM.	Nn.	Skt.	27.5X10	70	10	40	Inc.	G	Pub.	
68	1776 A	लघुशब्दरत्नम् Laghuśabdaratnam	हरि दीक्षितः	PM.	Dn.	Skt.	32.5X10	45	8	51	C.	G	Pub.	
69	1825 A	लघुशब्देन्दुशेखरः. Laghuśabdēnduśēkharaḥ	नागेशभट्ट	PM.	DN	Skt.	30X10	3 to 16	7	53	Inc.	Me	Pub.	
70	1825D	लघुशब्देन्दुशेखरव्याख्या, Laghuśabdēnduśēkharaḥvyākhyā	वैद्यनाथः	PM.	DN	Skt.	31.2X10	21	7	72	Inc.	G	Pub.	
71	4892 C	लघुशब्देन्दुशेखरः Laghuśabdēnduśēkharaḥ	नागेशभट्ट	PL.	Gr.	Skt.	39.9X3.5	103. 8	7. 60	55	C.	G	Pub.	
72	684	लघुसिद्धान्तकौमुदी Laghusiddhāntakaumudī	वरदराजः	PL.	Gr.	Skt.	48.5X5	27	7	43	Inc.	Bri	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
73	161 A	लिङ्गनिर्णयम् Liṅganirṇayam	श्रीरामसूरिः	PL.	Tel.	Skt.	36.2X2.7	7	5	60	C.	G	Pub.	
74	292 B	लिङ्गनिर्णयभूषणम् Liṅganirṇaya Bhūṣaṇam	श्रीरामसूरिः	PL.	Gr.	Skt.	33.7X3	11	7	36	C.	G	Pub.	
75	1122 B	लिङ्गनिर्णयः Liṅganirṇayaḥ	श्रीरामसूरिः	PL.	Gr.	Skt.	31.25X2.5	8	9	45	Inc.	Bri	Pub.	
76	1167 A	लिङ्गनिर्णयः Liṅganirṇayaḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	25.75X3	19	6	42	C.	G	Pub.	
77	1638	लिङ्गनिर्णयः Liṅganirṇayaḥ	श्रीरामसूरिः	PL.	Gr.	Skt.	36.5X3.5	12	6	41	C.	G	Pub.	
78	526	लिङ्गनिर्णयभूषणम् Liṅganirṇayabhūṣaṇam	श्रीरामसूरिः	PL.	Tel.	Skt.	20.2X4.7	26	6	30	C.	G	Pub.	
79	602 B	लिङ्गानुशासनम् Liṅgānuśāsanam	पाणिनिः	PL.	Gr.	Skt.	33X3	22	7	51	C.	G	Pub.	
80	1167 B	लिङ्गानुशासनवृत्तिः Liṅgānuśāsanavṛttiḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	28.75X3	23	6	43	C.	G	Pub.	
81	795 F	विग्रहवाक्यप्रदर्शनम् Vigrahavākyapradarśanam	-	PL.	Tel.	Skt.	20.75X3.25	11	6	27	Inc.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not	Add Info.
82	2860 B	विभक्त्यर्थविषय: Vibhaktyarthaviṣayaḥ	-	PM	Nn.	Skt.	19.5X10.7	5	9	25	Inc.	Bri	Pub.	
83	2387 B	व्याकरणग्रन्थ: Vyākaraṇa Granthaḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	28X3	21	8	44	Inc.	Me.	Pub.	
84	2408 F	व्युत्पत्तिदीपिका Vyutpattidīpikā	-	PL.	Gr.	Skt.	44.5X4	10	9	57	Inc.	Me.	Pub.	
85	1046 B	व्युत्पत्तिदीपिका Vyutpattidīpikā	वेङ्कटेश	PL.	Gr.	Skt.	40.5X3.5	76	7	44	Inc.	Me.	Pub.	
86	4648	वैदिकव्याकरणसूत्राणि Vaidika Vyākaraṇa Sūtrāṇi	-	PL.	Gr.	Skt.	33.5X2.5	45	6	45	Inc.	Bri.	Pub.	
87	562 A	वैय्याकरणभूषणम् Vaiyyākaraṇabhūṣaṇam	कौण्डभट्ट:	PL.	Gr.	Skt.	39.5X3.7	14	10	80	Inc.	G	Pub.	
88	3512	वैय्याकरणसिद्धान्तकौमुदी Vaiyyākaraṇasiddhānta kaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PM.	NN	Skt.	25.7X13.5	14	16	48	Inc.	Bri..	Pub.	
89	1824 B	वैय्याकरणभूषणसारे स्फोटवाद: Vaiyyākaraṇabhūṣaṇasārē Sphōṭavādaḥ	कौण्डभट्ट:	PM.	Dn.	Skt.	31.2X10	50	7	58	Inc.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
90	1825 B	वैय्याकरणभूषणसारे स्फोटवादः Vaiyyākaraṇa bhūṣaṇasārē sphōṭavādaḥ	कौण्डभट्टः	PM	DN	Skt.	30X10	6	7	58	Inc.	G	Pub.	
91	3703	वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी Vaiyākaraṇasiddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षितः	PM	DN	Skt.	25X13.7	101	14	31	Inc.	Bri	Pub.	
92	1590	शब्दकारिका इत्यादि Śabdakārikā Ityādi	-	PL	Gr.	Skt.	42.5X3	130	8	59	Inc.	Bri.	Pub.	
93	295B	शब्दकोशः Śabdakōśaḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	35.5X3	26	5	54	C	G	Pub.	
94	564	शब्दकौस्तुभम् Śabdakaustubham	भट्टोजि दीक्षितः	PL.	Nn.	Skt.	40.7X2.7	60	7	28	C	Me.	Pub.	
95	1288 B	शब्दकौस्तुभम् Śabdakaustubham	भट्टोजि दीक्षितः	PM	Nn.	Skt.	32X9.75	56	6	55	Inc.	Mu.	Pub.	
96	1810	शब्दकौस्तुभम् Śabdakaustubham	भट्टोजि दीक्षितः	PM	Dn.	Skt.	28.2X12	158	13	50	Inc.	Me	Pub.	
97	1816	शब्दकौस्तुभम् Śabdakaustubham	भट्टोजि दीक्षितः	PM	DN.	Skt.	30X13.5	228	8	54	Inc.	G	Pub.	
98	2245 A	शब्दकौस्तुभम् Śabdakaustubham	-	PL.	Gr.	Skt.	41.7X3.7	59	11	54	Inc.	Me	Pub.	
99	1290	शब्दकौस्तुभव्याख्या प्रभा Śabdakaustubhavyākhyā Prabhā	वैद्यनाथः	PM	Nn.	Skt.	31.25X10	40	8	48	Inc.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not	Add Info.
100	1293	शब्दकौस्तुभव्याख्या प्रभा Śabdakaustubhavyākhyā Prabhā	वैद्यनाथः	PM	Nn.	Skt.	31.25X10	85	8	42	Inc.	G	Pub.	
101	1820	शब्दकौस्तुभव्याख्या प्रभा Śabdakaustubhavyākhyā Prabhā	वैद्यनाथः	PM	DN.	Skt.	30X10	58	7	52	Inc.	Me	Pub.	
102	4421 A	शब्दानुशासनम् Śabdānuśāsanam	पाणिनिः	PL.	Gr.	Skt.	33.5X3.5	51	8	51	Inc.	Bri.	Pub.	
103	237 B	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr	Skt.	35.7X3.5	25	5	37	Inc.	Me	Pub.	
104	292 A	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr	Skt.	33.7X3	17	7	36	C	G	Pub.	
105	319 B	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr.	Skt.	25X3	25	5	26	Inc.	Me	Pub.	
106	551 B	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Tel.	Skt.	42.5X3.5	16	4	60	Inc.	Me	Pub.	
107	1036	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr..	Skt.	35.5X2.75	72	6	65	Inc.	Me	Pub.	
108	1374 B	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Tig	Skt.	18.75X5	20	8	24	Inc.	Me	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
109	1747	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Nn	Skt.	16.2X5	29	9	20	Inc.	G	Pub.	
110	1985	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Nn	Skt.	38.7X3.2	42	6	58	Inc.	G	Pub.	
111	2689	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr.	Skt.	37.5X3.7	58	7	38	Inc.	Bri.	Pub.	
112	2690 D	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr	Skt.	35.5X3.5	7	7	27	Inc.	Bri.	Pub.	
113	3004	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr.	Skt.	28.7X17	26	3	20	Inc.	G	Pub.	
114	3006 A	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr.	Skt.	48.7X2.5	37	4	32	Inc.	G	Pub.	
115	4347 A	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Gr.	Skt.	49.2X3.7	67	6	39	Inc.	Me	Pub.	
116	5073 A	शब्दमञ्जरी Śabdamañjarī	-	PL.	Tel.	Skt.	49X3.8	22	5	60	C.	Me	Pub.	
117	2033 C	शब्दमालिका Śabdamālikā	-	PL.	Tig.	Skt.	26.7X5	25	8	34	Inc.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond	Pub. or not	Add Info.
118	3659	शब्दमालिका Śabdamālikā	-	PL.	Tig.	Skt.	20X5	43	6	21	C.	G	Pub.	
119	3712	शब्दमालिका Śabdamālikā	-	PM	Nn.	Skt.	20X10	21	10	26	C.	G	Pub.	
120	3028 B	शब्दरूपावलिः Śabdarūpāvaliḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	38.7X5	32	8	41	Inc.	G	Pub.	
121	4590 A	शब्दरूपावलिः Śabdarūpāvaliḥ	-	PL.	Nn.	Skt.	35.5X3.6	18	5	45	Inc.	Bri	Pub.	
122	471 D	शब्दसङ्ग्रहरत्नमाला Śabdasaṅgraharatnamālā	-	PL.	Nn	Skt.	28X5	31	8	40	C.	Bri	Pub.	
123	236 A	समासचक्रम् Samāsacakram	-	PL.	Gr.	Skt.	35X3	7	7	47	C.	G	Pub.	
124	237 C	समासचक्रम् Samāsacakram	-	PL.	Gr.	Skt.	35.7X3.5	3	8	49	C.	Me.	Pub.	
125	1476	समासचक्रम् Samāsacakram	-	PL.	Gr.	Skt.	32.5X2.5	14	5	43	C.	Me.	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
126	2044A	समासचक्रम् Samāsacakram	-	PL.	Tig.	Skt.	24.5X4	5	24		Inc.	G	Pub.	
127	2596	समासचक्रम् Samāsacakram	-	PL.	Gr.	Mp.	50X3.7	9	6	60	Inc.	Bri	Pub.	
128	3028C	समासचक्रम् Samāsacakram	-	PL.	Gr.	Skt.	35.7X2.5	5	7	58	Inc.	Bri.	Pub.	
129	3172B	समासचक्रम् (बाल बोधामृतम्) Samāsacakram (Bāla Bōdhāmṛtam)	सुंदरपरि-पूर्णशर्मा	PL.	Gr	Skt.	30X3	5	23		C.	Me	Pub.	
130	3704	समासचक्रम् Samāsacakram	-	PM	Dn.	Skt.	21.2X10	8	12	30	C.	G	Pub.	
131	4376S	समासचक्रम् Samāsacakram	-	PL.	Gr.	Skt.	33.5X4	2	8	35	C.	Me.	Pub.	
132	3881 -(14)	समासकुसुमावलिः Samāsa Kusumāvaliḥ	-	PL.	Nn	Skt.	37X2.7	4	7	78	C.	Bri.	Pub.	
133	2083C	समासग्रन्थः Samāsagranthaḥ	-	PL.	Tig.	Skt.	18.7X5	7	46		Inc.	Bri	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not	Add Info.
134	727	समासविधानम् Samāsavidhānam	-	PL.	Gr.	Skt.	43.7x3.5	29	6	48	Inc.	Me.	Pub.	
135	5060	समासविधिः Samāsavidhiḥ	-	PL.	Gr.	Skt.	14X3	49	5	18	Inc.	G	Pub.	
136	292 D	समासशङ्का Samāsaśaṅkā	-	PL.	Gr.	Skt.	33.7X3	6	7	36	Inc.	G	Pub.	
137	1122 A	समासशंकम् Samāsaśaṅkam	श्रीरामसूरिः	PL.	Gr	Skt.	31.25X2.5	5	7	44	Inc.	Bri.	Pub.	
138	4380 C	समासशङ्कम् Samāsaśaṅkam	-	PL.	Gr.	Skt.	34X3.6	1	7	41	Inc.	Bri.	Pub.	
139	3184	सर्वप्रत्ययमाला Sarvapratyayamālā	-	PL.	Gr.	Skt.	38.7X3	70	6	50	C.	Bri.	Pub.	
140	3267	सवार्तिक शब्दानुशासनम् Savārtika Śabdānuśāsanam	पाणिनिः	PL.	Gr.	Skt.	310.7X3.5	81	7	63	C.	Me.	Pub.	
141	413	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षितः	PL.	Gr.	Skt.	40X3.7	92	7	38	Inc.	Me.	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
142	414	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	40X3	162	5	39	Inc.	Me.	Pub.	
143	445	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	50X55	74	18	90	Inc.	G	Pub.	
144	533	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	33X3.2	141	9	68	Inc.	Me.	Pub.	
145	563	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	42.7X3.7	69	9	78	Inc.	Me.	Pub.	
146	598	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	32.5X5.2	133	12	48	Inc.	Me.	Pub.	
147	893	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	42.5X3.5	121	9	75	Inc.	Me.	Pub.	
148	1292 C	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PM	NN.	Skt.	30.5X11	6	11	45	Inc.	Me.	Pub.	
149	1299	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PM	Gr.	Skt.	25X12	187	11	31	Inc.	Me.	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond	Pub. or not	Add Info.
150	1300	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PM	Kan	Skt.	22.5X12.5	73	16	25	Inc.	Mu.	Pub.	
151	1844 H	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PM	Tel	Skt.	15X20	29	19	20	Inc.	G	Pub.	
152	2281	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	45X4.2	118			Inc.	Me	Pub.	
153	2292	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	35X3.2	207			Inc.	Bri.	Pub.	
154	2380	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	43.7X3.7	153	7	43	Inc.	Me	Pub.	
155	2995 B	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	-	PL.	Gr.	Skt.	33.2X3.7	22	7	31	Inc.	Bri	Pub.	
156	3085	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Dn.	Skt.	30.5X3.7	36	11	32	Inc.	Bri	Pub.	
157	3254	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr	Skt.	36.2X3.2	129	8	47	Inc.	Me.	Pub.	
158	3287	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	41.2X3.5	200			C.	Bri.	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author.	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in Cms.	Folios	Lns.	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not.	Add Info.
159	4055	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Tel.	Skt.	33X3.5	31	5	47	Inc.	Bri	Pub.	
160	4076	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Kan.	Skt.	33X3.5	25	6	44	Inc.	Bri.	Pub.	
161	4114	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Kan.	Skt.	34X3.5	34	5	44	Inc.	Me.	Pub.	
162	4768	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PM	Dn.	Skt.	27.5X 9.8	60	11	32	Inc.	Me	Pub.	
163	1291	सिद्धान्तकौमुदीटीका बालमनोरमा Siddhāntakaumudī Ṭīkā Bālamanōramā	वासुदेव दीक्षित:	PM	Nn	Skt.	30.5X10	288	8	54	Inc.	G	Pub.	
164	089	सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या Siddhāntakaumudīvyākhyā	वासुदेव दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	40.5X3.2	164	6		Inc.	Bri.	Pub.	
165	443	सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या Siddhāntakaumudīvyākhyā	ज्ञानेन्द्र-सरस्वती	PL.	Gr.	Skt.	47.5X4.2	65	12	90	Inc.	Me.	Pub.	
166	628	सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या तत्त्वबोधिनी Siddhāntakaumudīvyākhyā Tattvabōdhinī	ज्ञानेन्द्र-सरस्वती भिक्षु:	PL.	Gr.	Skt.	42.5X4	38	10	61	Inc.	Me.	Pub.	
167	1613	सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या बालमनोरमा Siddhāntakaumudīvyākhyā Bālamanōramā	वासुदेव-दीक्षित:	PM	Tel.	Skt.	20X31.2	228	18	20	Inc.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Sl. No.	Accn. No.	Title of the work	Author	Mtl.	Scpt.	Lng.	Size in	Folios	Lns	Lts.	Ext.	Cond.	Pub. or not	Add Info.
168	1896	सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या Siddhāntakaumudīvyākhyā	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	39.7X3.2	59	7	72	Inc.	Me.	Pub.	
169	1939	सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या Siddhāntakaumudīvyākhyā	-	PL.	Gr.	Skt.	42.5X3.7	21	9	66	Inc.	Bri	Pub.	
170	2205	सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या Siddhāntakaumudīvyākhyā	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	37.5X3.76	166	10	56	Inc.	We.	Pub.	
171	2787C	सिद्धान्तकौमुदीव्याख्याविषयानि Siddhāntakaumudīvyākhyāviṣayāni		PM	Dn.	Skt.	16.2X20	2	16	20	Inc.	G	Pub.	
172	602 A	सिद्धान्तकौमुदी Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PL.	Gr.	Skt.	33X3	35	8	50	C.	G	Pub.	
173	1905	स्वरशेखर: Svaraśēkharaḥ	-	PM	NN.	Skt.	22.5X12.5	26	11	30	Inc.	G	Pub.	
174	3426	स्वरप्रक्रिया -वैय्याकरण सिद्धान्तकौमुदी Svaraprakriyā - Vaiyyākaraṇa Siddhāntakaumudī	भट्टोजि दीक्षित:	PM	NN.	Skt.	13X6.2	14	7	23	Inc.	G	Pub.	
175	3018	संस्कृत पाठमाला Saṃskṛta Pāṭhamālā	-	PL.	Gr.	Skt.	22.5X2	30	4	18	Inc.	Bri.	Pub.	
176	3021 A	संस्कृत पाठमाला Saṃskṛta Pāṭhamālā	-	PL.	Gr.	Skt.	35X3	31			Inc.	Bri	Pub.	
177	1611 D	सन्धि प्रकरणम् Sandhi Prakaraṇam	-	PL.	Gr.	Skt.	16.2X20	7	11		Inc.	G	Pub.	

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Appendix

Part - B

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1268 **अष्टाध्यायी**

श्री गणाधिपतये नमः ।

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।।

कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।

येन धौता गिरः पुंसां विमलैः शब्दवारिभिः ।

तमश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।

वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।

पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मि मुनित्रयम् ।।

अइउण् ।। ऋलृक् ।। एओङ् ।। ऐऔच् ।। हयवरट् ।। लण् ।। ञमङणनम् ।। झभञ् । घढधष् ।। जबगडदश् ।। खफछठथचटतव् ।। कपय् ।। शषसर् ।। हल् ।।

Ending :

वा पदान्तस्य । तोर्लि । उदः स्थास्तम्भोः पूर्वस्य । झयो होऽन्यतरस्याम् । शश्छोऽटि । हलो यमां यमि लोपः । झरो झरि सवर्णे । उदात्तादनुदात्तस्य स्वरितः । नोदात्तस्वरितोदय गार्ग्यकाश्यपगालवानाम् । अ अ । रषाभ्यामुभौ ष्टुना ष्टुरुदस्थाष्टौ ।। ।। श्रीरामाय नमः ।। श्री शिवाय नमः ।।

Colophon :

इति श्रीपाणिनिमुनिप्रणीतोऽष्ठाध्यायीसूत्रपाठः समाप्तः ।

Acc. No. 4767 **अष्टाध्यायी**

श्री रामाय नमः ।। ङ्चाप्प्रातिपदिकात् ।। स्वौजसमौट्छष्टाभ्याम्भिस्ङेभ्म्यस्ङ सोसाम्ङ्योस्सुप् । स्त्रियाम्। अजाद्यतष्टाप्। ऋन्नेभ्यो ङीप् । उगितश्च । वनो र च । पादोन्यतरस्याम् । टाबृचि । न षट्स्वस्रादिभ्यः । मनः । अनो बहुव्रीहेः । डाबुभाभ्यामन्यतरस्याम् । अनुपसर्जनात् ।

Ending :

नित्यं छन्दसि । दयतेर्दिग् लिटि । ऋतश्च संयोगादेर्गुणः। ऋच्छसृताम् ताम्। ऋद्दृप्रां ह्रस्वो वा। केऽणः। न कपि। आपोऽन्यतरस्याम्। ऋदृशोऽङि गुणः। अस्यतेस्थुक् । श्वयतेरः।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 5159-A **अष्टाध्यायी सूत्रपाठः**

त्यदादीनि च । एङ् प्राचां देशे । इति प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादः । गांकुटादिभ्योऽञ्णिन्ङित् । विज इट् । विभाषोर्णोः । सार्वधातुकमपित् । असंयोगल्लित् कित् । इन्धिभवतिभ्यां च । मृडमृदगुधकुषाक्लिशवदवसः क्त्वा । रूदविदमुषग्रहिस्वपिप्रच्छः संश्च ।

Acc. No. 2270 **अष्टाध्यायी व्याख्या (काशिका)**

लण् ल इत्येकं वर्णमुपदिश्य पूर्वां...... णकारमितं करोति प्रत्याहारार्थम् ।

Ending :

जुसा भावमात्रं हि मुख्ये......शिष्यते । ए वकार उत्तरार्थः ।

Acc. No. 3874(8) **अस्मद्युष्मद् (शब्दरूपावलि)**

अहम् ।	आवाम्	वयम्
माम्, मा	आवाम्, नौ	आस्मान्, नः
मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः
मह्यम्, मे	आवाभ्याम्, नौ	अस्मभ्यम्, नः
मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्
मम, मे	आवयोः, नौ	अस्माकम्, नः
मयि	आवयोः	अस्मासु

Acc. No. 532-F **कारक तत्त्वं**

नमः पाणिनि कात्यायन पतञ्जलिभ्यः ।
साधयति नेह मानं देह विधानं च यो जगदीशः।
सामधि सेवक भाव प्राप्ते वाग्देवता दयिता ।
विरोधिनां तिरोधान क्षमायस्य गिरङ्गणः ।।

Ending :

बोधश्चोत्तरीं इत्येवेति ध्यायेत्। अत्र स्वतन्त्रः कर्तेति सूत्रं ग्राहकमिति ।।

Colophon :

इति शेष चक्रपाणि पण्डित विरचितं कारक तत्त्वं समाप्तम् ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 615 **कारकपरीक्षा**

भाष्यानुक्तानि वेहोक्ता व्याघ्रमित्यादि संमर्षे संनुघर्षः पाराभिभवेच्छात्वर्थेनोप-सङ्ग्रहादकर्मकः स्मर्यते ।

Ending :

क्रियाणामभिनिष्पत्तौ समर्थमवसाधनं विदुः । तत एव निमित्त कारकम् ।

Colophon :

इति श्री राजीव महोपाध्याय पशुपति विरचितेयं कारकपरीक्षा ।

Acc. No. 1825-C **कारकवादः**

ओं नमस्तारायै ।।

नत्वा शम्भोः पदाम्भोजं जयरामः सम्मासतः ।।
करोति कारकमाख्यामि हसङव्यावताम्मुदे ।। १ ।।

तत्र कारकाणि कर्तृकर्मकरणसम्प्रदानापादानाधिकरणानिषट् नत्वेव नक्रिय निमित्तत्वं चैत्रस्य तण्डुलम् पचती इत्यादौ सम्बन्धिनि चैत्रादावतिव्याप्तिः अनुमत्पाटि प्रकाशन द्वारा सम्प्रदानस्येव तण्डुलादि सम्पादन द्वारा सम्बन्धिनोऽपि पाकादि क्रियानिमित्तत्वात् किन्तु क्रियान्वित विभक्तार्थान्विततत्वम् अस्ति च कर्तृ कर्मादौ क्रियान्वितर्थाह्यविभक्तार्यन्वयः...... सम्बन्धिनि ।

Ending :

भावेन भावलक्षणमिति सूत्रस्य यस्य क्रियया क्रिया क्रियान्तरं लक्ष्यते इति व्याख्यानात्किमथो सामानाधिकरणे सप्तमी सत्रेणानुशिशेति गुणकर्मान्यत्वे सति सत्वदित्यादौपादौ नामार्थयोः सामानाधिकरणोपपद्यपि स समीन युक्त्वा तथापि गुणकर्मान्यत्वे सति सत्वादभियुक्त प्रयोग दर्शनात् सूत्रतः व्याख्याने याभिक्रियापदे धर्मपरे तथा च यस्य धर्मेणा धर्मान्तरं निरुक्त स सामानाधिकरणेन प्रतिपाद्यते तत्र स समीति सूत्रार्थ इत्यदोषः -

Colophon :

इति श्री मन्महामहोपाध्याय श्री जयराम भट्टाचार्य विरचितः कारकवादः समाप्तिमजीगमत् ।।

शुभं भूयादिति ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Scribe :

शरशिवाक्षि गजावनिं सम्मिते सरदि कार्तिक कृष्ण दशादिशातिथौः विलिखितं मुरलीधर सूनुना सूरगुरौ सु समाप्ति मजीगमत् ।। १ ।।

भवानी शंकराभ्यां नमः ।

Acc. No. 473 **काशिका विवरण पञ्चिका**

शुभमस्तु । हरिः ओं ।। श्री गणाधिपतये नमः । निर्विघ्नमस्तु ।।

समस्त जगतामीशो जगदानन्दकारकौ ।

जगती जनकौ वन्दे पार्वती परमेश्वरौ ।।

कृदतिङिति । तिङ् इति प्रत्ययस्य कृत्संज्ञकरणात् कृतां तिङ् ज्ञानाधीन-ज्ञानत्वात्.......

Ending :

त्यदादीनि च । एङ् प्राचां देशे । इति प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादः । गांकुटादिभ्योऽञ्णिन्डित् । विज इट् । विभाषोर्णोः । सार्वधातुकमपित् । असंयोगल्लित् कित् । इन्धिभवतिभ्यां च । मृडमृदगुधकुषाक्लिशवदवसः क्त्वा ।

Colophon :

इति प्रथमस्य प्रथम पादः ।।

Acc. No. 292 A **क्रियामाला**

वृक्षः सर्वः पूर्वः......

Ending :

वैकुण्ठः, कमठः. पाठः. कोशः......

Acc. No. 292 C **क्रियामाला**

भवति	भवतः	भवन्ति
भवसि	भवथः	भवथ
भवामि	भवावः	भवामः - लङ्

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 5073-B **धातुमाला**

श्रीमते रामानुजाय नमः ।।

भूसत्तायां । परस्मैपदिः ।। एध वृद्धौ । स्पर्ध संघर्षणे । गाधृ प्रतिष्ठालिप्सयोर्ग्रन्थे च । बाधृ लोडने । नाथृ । नाधृ याच्ञोपतापैश्वर्याशीःषु । दध धारणे । स्कुदि आप्रवणे । श्विदि श्वैत्ये । वदि अभिवादनस्तुत्योः । भदि कल्याणे सुखे च । मदि स्तुतिमोदमदस्वन्पकान्तिगतिषु । स्पदि किञ्चिच्चलने । क्लिदि परिदेवने । मुद हर्षे । दद दाने । ष्वद स्वर्द आस्वादने । उर्द माने । क्रिडायां च ।

Ending :

आगर्वादात्मनेपदिनः । पद गतौ । गृह ग्रहणे । मृग अन्वेषणे कुह विस्मापने । शूर वीर विक्रान्तौ स्थूल परिबृंहणे । अर्थ उपवाच्यायाम् । सत्र सन्तानक्रियायाम् । गर्वमनो इत्यागर्वियाः । सूत्र वेष्टने । मूत्र प्रस्रवणे । रूक्ष पारुष्ये । पार तीर कर्मसमाप्ता । पुट संसर्गे । धेक दर्शन इत्यके ।

(कर्त इत्यप्यके ।। प्रातिपष्टे । तेनातिक्रामति धातुरूपं च । आख्ययानत्कृतस्तदायष्टे-कृल्लुक्पकृति प्रन्यापत्तिः । प्रकृतिवच्च कारकम् कर्तृकरणाद्धात्व र्थे । वल्क दर्शने) चित्र चित्रीकरणे कदाचिद्धर्शने अंस समाघाते । वट विभाजने । लज प्रकाशने । वटि लजि इत्येके । मिश्र संपर्के । सङ्ग्राम युद्धे । अनुदात्तेति । स्तोम श्लाघायाम् । छिद्र करणभेदने इत्यके । कर्ण इति आधात्वन्तरमित्यपरे अन्ध दृष्ट्युपद्याते उपसंहार इत्यन्ये। दण्ड दण्डनिपातने । अङ्क पदे लक्षणे च । अङ्ग च ।

Acc. No. 420 A **धातुमालिका**

श्रीमते रामानुजाय नमः । गणाधिपतये नमः ।

धातु मालिके । भूसत्तायां । उदात्तः परस्मैभाषः ।। एध वृद्धौ । स्पर्ध संघर्षे । गाधृ प्रतिष्ठालिप्सयोर्ग्रन्थे च । बाधृ लोडने । नाथृ । नाधृ याञ्चोपतापैश्वर्याशीःषु । दध धारणे । स्कुदि आप्रवणे । श्विदि श्वैत्ये । वदि अभिवादनस्तुत्योः । भदि कल्याणे सुखे च । (मदि स्तुतिमोदमदस्वप्नकान्तिगतिषु । स्पदि किञ्चिच्चलने । क्लिदि परिदेवने । मुद हर्षे । दद दाने । ष्वद स्वर्द आस्वादने । उर्द माने । क्रिडायां च ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 295 A धातु पाठः

(भर्व द्विन्यायाम्। कर्व। सर्व। गर्व दर्पे। अर्व। शर्व......)

Ending :

पृच्छादिषु धात्वर्थे इत्येव सिद्धम् ।

Colophon :

धातुपाठः समाप्तः -

Acc. No. 1028 A धातुपाठः

भूसत्तायां । उदात्तः परस्मैभाषः ।। एध वृद्धौ । स्पर्ध संघर्षे । गाधृ प्रतिष्ठालिप्सयोर्ग्रन्थे च । बाधृ लोडने । नाथृ । नाधृ याञ्चोपतापैश्वर्याशीःषु । दध धारणे । स्कुदि आप्रवणे । श्विदि श्वैत्ये । वदि अभिवादनस्तुत्योः । भदि कल्यणे सुखे च । मदि स्तुतिमोदमदस्वप्नकान्तिगतिषु । स्पदि किञ्चिच्चलने । क्लिदि परिदेवने । मुद हर्षे ।

Ending :

बहुलमेतन्निदर्शनम् । पर्ण हरितभावे । विष्क दर्शने । क्षप प्रेरणे । वस निवासे । तुत्थ आवरणे ।। णिङ्ङ्गान्निरसने । श्वेताश्वाश्वतरगालोडिताह्वरकाणामश्वतरेतकलोपश्च । पुच्छादिषु प्रातिपदिकाद्धात्वर्थ इत्येव सिद्धम् ।। सिद्धशब्दो मङ्गळार्थक इति ।।

Colophon :

इति पाणिनीय धातु पाठः समाप्तः ।।

Acc. No. 2033 B धातुपाठः

भवति	भवतः	भवन्ति
भवसि	भवथः	भवथ
भवामि	भवावः	भवामः ।

Acc. No. 3711 धातुपाठः

श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ओं ।। निर्विघ्नमस्तु ।

भूसत्तायां । उदात्तः परस्मैभाषा ।। एध वृद्धौ । स्पर्ध संघर्षे । गाधृ प्रतिष्ठालिप्सयोर्ग्रन्थे च । बाधृ विलोडने । नाथृ । नाधृ याञ्चोपतापैश्वर्याशीःषु । दध धारणे । स्कुदि आप्रवणे ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

श्विदि श्वैत्ये । वदि अभिवादनस्तुत्योः । भदि कल्याणे सुखे च । मदि स्तुतिमोदमदस्वप्नकान्तिगतिषु । स्पदि किञ्चिच्चलने । क्लिदि परिदेवने । मुद हर्षे ।

Ending :

अन्ध दृष्टापसंघाते । उपसंहार इत्यन्ये । दण्ड दण्डनिपाते । अङ्क पदे लक्षणे च । सुख दुःख तत्क्रियायान् । रस आस्वादनस्नेहनयोः । व्यय वित्तसमुत्सर्गे । रूप रूपक्रियायाम् । छेद द्वैधीकरणे । छद अपवारणे । लाभ प्रेरणे । व्रण गात्राविचूर्णने । वर्ण वर्णक्रियाविस्तार-गुणवचनेषु बहुलमेतन्निदर्शनम् । पर्ण हरितभावे । विष्क दर्शने । क्षप प्रेरणे । वस निवासे । तुत्थ आवरणे ।। णिङङ्गान्निरसने । श्वेताश्वाश्वतरगालोडिताह्वरकाणामश्वतरेतकलोपश्च् । पुच्छादिषु प्रातिपदिकाद्धात्वर्थ इत्येव सिद्धम् ।। सिद्धशब्दो मङ्गळार्थक इति ।। श्रीरस्तु ।। श्रीं ।।

Acc. No. 2787 A **धातुरूपव्याख्यानम्**

सच्चित्सुरपीकर स वस्तुनि यत्र विश्वंमिथ्यैवरूप्यमिवराजति सुत्विभित्ते तस्मिन्प्रतिचिपरमात्मनि चित्तवृत्ति ब्रह्माहमस्म परिमित्यानि शंम मास्तु ।

पठितस्य पुनः पाठे फलं वृत्ते न वक्ष्यते
ननिता वृत्त बन्धेन वस्तु प्रायेण सुग्रहम्
सत्तायां भवति प्राप्तौणि चिभावथतेतडिः
भवते शपितत्रैन भावयत्यवकल्कने

Ending :

वृद्धौ भाषार्थ विषये बृंहयेद्बर्हयेदिति नुमादि नान्य भावेपि सादृश्यात्केण्यवभत् चुरदिश्चुर्मजादिर्युः समस्माण्र्णजबिभाषितः सरूपा धातवः कोचिदनुक्ता अपिसन्तिचेत् सन्तूक्ता नदुप्यन्त्यन्न्संभवे ।

Colophon :

इत्यनेक विकटण सरूप धातुं व्याख्यानम् देवमान विरचितं दैवं समाप्तं ।

Acc. No. 1851 N **धातुरूपावली**

श्री सरस्वत्यै नमः । श्री सिद्धिविनायकायनमः । ओं शुभमस्तु ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

भूसत्तायां । उदात्तः परस्मैभाषाः ।। एध वृद्धौ। स्पर्ध संघर्षे । गाधृ प्रतिष्ठालिप्सयोर्ग्रन्थे च । बाधृ लोडने । नाथृ । नाधृ याञ्चोपतापैश्वर्याशीःषु । दध धारणे । स्कुदि आप्रवणे । श्विदि श्वैत्ये । वदि अभिवादनस्तुत्योः । भदि कल्याणे सुखे च । मदि स्तुतिमोदमदस्वप्रकान्तिगतिषु । स्पदि किञ्चलने । क्लिदि परिदेवने । मुद हर्षे ।

Ending :

कर्तरी परस्मैपदं लट् ।

करोति । कुरुतः । कुर्वन्ति ।

करोषि । कुरुथः । कुरुथ ।

करोमि । कुर्वः । कुर्मः ।

लङ् । अकरोत् । अकुरुताम् । अकुर्वन् ।

अकरोः । अकुरुतम् । अकुरुत ।

अकरवम् । अकुर्व । अकुर्म ।

Acc. No. 293 **परिभाषेन्दुशेखर व्याख्या**

तत्र तावद्भाष्योक्तायां । ...... परितो भाष्यत इति (परिभाषा इति) व्युत्पत्या ।...... परिभाषा पादं यौगिकम् । नचैवं संज्ञादिष्व । ति...... प्रसङ्गः । निर्मध्ये नेष्टकाः । ...... पदस्य प्राचीन प्रयोगाभावात् संज्ञायां......

Acc. No. 1776 B परिभाषेन्दुशेखरव्याख्या, गदाभैरवी

.......वेदित्यस्य सारः ए पादि सादित रूपादि परिग्रहः बहुवचनं लक्ष्यभिप्रायं पशस्तमिति संज्ञायाः प्रयोगस्य शबरूपत्वाभावादिति भावः वैपरी समेव प्रत्युक्तास्तित्याह ए पादेशदेरितिरपरेति तथाच प्रागुक्त द्वितीय प्रकारेण तत्त्वं बोध्यं नतु तद्वत् संज्ञात्कमपि तत्वा भाष्यवरूढमिति कथमन्य तस्यैवग्रहणमित्यज्ञयेन शङ्कतेर्नन्विति कोशाणिति शब्दानुशासन प्रास्तावा च्छब्द रूपं विशेष्यमावेति भावः रूष्यते सिद्धान्ते इति शेषः ।

Ending :

नन्व तरणास्या पदागमा इति न्यायमात्र लब्ध विशिष्टस्थानित्वाबाधकत्वा- ल्लाभात्सपद इत्यधसिद्धि सामान्यतः सर्व बाधकत्वं तु अस्य ज्ञापित्वापाद्युक्त रीत्या वचर्मतः पर्यवसित

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

महानयेति एवं चोभय लघ्वविशिष्ट प्रतीयमानत्वेति र्नविक्षितं तद्भिन्नं प्रागुक्तरित्योच्योपि मानत्वेन विवक्षितमिति नकक्श्चिद्दोषः तथा च उपस्थिततत्वेन वपि तथाक्षा उपलक्षण इति भावः अ अ......

Acc. No. 1824 A **परिभाषेन्दुशेखर व्याख्या**

निर्मते परिभाषेन्दु शेखरे गुरूनि परैः ।

तत्र व्याख्यां गदा नाम्नीं चक्रुस्तां गुरवः स्वयम् ।।

निर्मिते परिभाषेन्दुशेखरे गुरूरणापितुः ।।

व्याख्यां तत्र गदा नाम्नीं पितृनाम्नकरोद्गुरुः ।

श्रीरामो विजयतेतराम् ।

श्रीगणपतये नमः । ब्रह्मादयो यस्पन पारमाप्नु गङ्गाद्भुतं मस्तक देशवासि निवासार्थं देहापि न चण्डिकापमेध्यायामि देवं सनकादि वन्द्य वैद्यनाथः पाप गुंडो नत्वा नागेश्वरं गुरुं परिभाषेन्दुशेखरे तनुते गदा प्रारी...... तस्य ग्रन्थस्य निर्विघ्न परिसमाप्त्यर्थे इष्टदेवतानतिरूपं मङ्गलमाचरन् शिष्य शिक्षोपेमा......श्रोतृणामनुषङ्गतो मङ्गलाय च निबध्नाति नत्वेति निर्गुणा मूर्तेर्नत्प सम्भवादाह सां वेति रूपकमिदं बालानां भाष्यादितः परिभाष्यार्थ निर्णया समर्थनां परिभाषा एवं अर्थ प्रकाशकत्वात् सशेखरे पस्येति ग्रन्थपक्षे तत्र तासामेव व्याख्ये यत्वेनवं धत्वा मस्तक धृतत्वमारोपेप्यते यद्वा सशेखरो भूषणं यस्य यद्धातस्य शेखर आश्रयः ।

Ending :

अत एवेति तथा व्याख्यातस्य शारगत्वा देवेत्यर्थः तत्र तैस्तथैव व्याख्यानात् अन्यथा तदसङ्गतिः स्पष्टैवेति एतेनोभयग्रहणां वा स्यात् कूचिमस्यैववा अरूथिमस्यैवग्रहणां कथमित्याप स्पष्टं चेदमिति प्रागुक्तं सर्वमित्यर्थः तत्रहि एकादीनां सङ्ख्या संज्ञार्थं सङ्ख्या ग्रहणं उर्द्दृष्य समैकं कर्तव्यमित्याशङ्ख्योक्तरीत्या प्रत्याख्यातं कैपटा......

Acc. No. 826 **प्रक्रिया कौमुदी**

श्री नृसिंहायनमः । अथ द्वन्द्वः । चार्थे द्वन्द्वः ।...... चार्थैव । ......। ......। द्वन्द्वः समुच्चयान्वाचयति । इतरेतर योगसमाहारो । ......। ......च्वार्थाः क्दथ्द्द्रण्दद : । इति प्रक्रिया समाप्ता ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 3936 A **प्रक्रिया कौमुदी**

श्री गणेशाय नमः । श्री शारदागुरुभ्यो नमः ।
येनाक्षर समाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।।
येन धौताः गिरः पुंसां विमलैः शब्दवारिभिः ।
तमश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारं च प्रणतोस्मि मुनित्रयं ।।
अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जनशलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्री गुरवे नमः ।।
श्रीमद्विठ्ठलमेकमव्ययमजं शब्दात्मकं ब्रह्म यः ।
स्वेच्छातो जगदुद्भवस्थितिलये हेतुः स्वमायागुणैः ।
यच्छ्वासः श्रुतिसंततिव्यवहृतस्तं ।
पुण्डरीकाश्रमे । भक्तानुग्रह हेतुतः स्थितमहं वन्देमुदे संविदे ।।

अइउण् । ऋऌक् । एओङ् । ऐऔच् । हयवरट् । लण् । ञमङ्णनम् । झभञ् । घढधष् । जबगडदश् । खफछठथचटतव् ।। कपय् । शषसर् । हल् ।।

Ending :

स्त्रीनपुंसकयोरुत्तरपदस्य वा असम्भावो वाच्यः । अन्योन्यां परस्परामितरेतरां वा इमाः स्त्रियो भोजयन्ति कुलानि वा । पक्षे अन्योन्यमित्यादि । द्वितीयादिषु पुंवत् । इति द्विरुक्ति प्रक्रिया ।। श्री ।।

Colophon :

इति रामाचार्य विरचित प्रक्रियाकौमुद्यां सुबन्त प्रक्रिया समाप्ता । श्रीरामार्पणमस्तु ।। श्री रामलक्ष्मणां चापि शतृघ्न भरतं च मे । ऋजेवाचितसि प्रायशशोशाख्यं गुरुवर्य तं । श्री गुरवे नमः ।। श्री ।।

Acc. No. 4841 **प्रदीपोद्योतः**

त्तिरयीति भावः वैषम्यमुपयादपति पदार्थैति हि यतः ञ्प्रग्रेऽस्यान्वयः चस्त्वर्प्ये एवमग्रेपि तथाचेति ततश्चेत्यर्थः सूत्रार्थो इति ञ्प्राणुदिदिति सूत्रार्थ इत्यर्थः पठितेषु ह्रस्वादि प्वे सुवात्रो

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

प्रक्रान्ताराादुदित्सूत्रे तथा चा तयोपस्थितत् पातव्याणुदित्सूत्रार्थ बोधे च ञ्रापिर्ह्रस्वादि समुञ्चापकः ग्रहणेति ग्राहकेत्यर्थः एतदिति ।

Ending :

ञ्रौजिठदिति ञ्रत्ययौ डिठदिति स्यादिति भावः तथापीत्यस्य तथा सध्युप ध्मातिघ सहितस्याद्वित्थतु अ तुपलक्षणतया तयोरपि तत्वाङ्गीकारेचत्यर्थः तयोः वार्तिक विहित ऋकारत्वका......

Acc. No. 1815 A **प्राकृतानन्दः**

श्रीमते रामानुजाय नमः । प्रेखन्नखच्छविमिथः छुरिते न यस्मिन् रक्तांचल ग्रथनकौतुकमन्वकारिस्वेदोद्गमद्विगुणदानजलः सभूयान् भूयात् करग्रहविधिः शिवयोः शिवाय

(१) रचयतिन् सिंहरत् पै रघुनाथः सरसदैव वित्तनयः रसिकानन्दनिमित्तं सानन्द प्राकृतानन्दं -

(२) दोष दुष्टमिदमित्यवज्ञयाहातुमिच्छत न जातु साधवः । शैवलं किल विहाय केवलं निर्मलं किमु न पीयते जलं ।।

(३) ये परिणत कुलोत्पन्नाः रसवन्तोल्पबुद्धयः तदर्थ मयमारम्भः किमज्ञानं मनीषिणां ।

(४) सन्धावचामज्लोयं विशेष वज्ञलं अजां सन्धावज्विदोषलोपश्च वास्यः नदी स्नातः णाइसोत्तो राम ओ इति स्थिते रामो अकार लोपः मोत्विदुः मथानु स्वारः स्मान् वराह अम् इति स्थिते कराहं अचिमश्च अचिपरेमस्यमरावदै स्यादनुस्वातरापवादः ।

Ending :

शील इत्यर्थः तमाणौशत् पानयोः शतृ शानच् इत्येतयोः क्रमेणतमाण इत्येतावादेशोस्यात्तां भवन् जयन्तो यजमानः ज अमाणो इस्त्रियां पातशान चोरी दादेषाः स्पातमाणौ च वदन्ति वदइ यजमाना ज अमाणी पक्षेवदन्ति ज अमाणा ।

Colophon :

इति श्री ज्योतिर्वित्सरसात्मज रघुनाथ कवि कंगिरव विरचिते प्राकृतानन्दे द्वितीयः परिच्छेदः प्राकृतानन्द समाप्तामिति - भाद्रपदशुक्ल १४ बुधवासरे सं १८१५ श्रीमते रामानुजाय नमः श्री दुर्गा ।। श्री ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation, Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1813 B **प्राकृतप्रकाशः**

श्रीमते रामानुजाय नमः ।

जयति मदमुदित मधुकर मधुर रूताकलन कूणितापाङ्गः ।

करविहित गण्ड कण्डू विनोद सुखितो गणाधिपतिः ।

वररुचि रचित प्राकृत लक्षण सूत्राणि लक्ष्य मार्गेषु ।

बुध्वा चकार रेतिं संक्षिप्तां भामह स्पष्टां ।। २ ।।

आदेरतः ।। अधिकारोयं ।। यदित ऊर्ध्वमनुक्रमिष्यामः ।। आदेरतः स्थाने तद्भवति इत्येवं वेदितव्यं ।। आदेरेतदा परिच्छेद समाप्तेरत इति चकार विधानात् । इहात्त इत्येवमादिषु तकार ग्रहणं सवर्णानि ष्टार्थं ।। आसमध्यादिषु वा ।। समृद्धिरित्येवमादिषु आदेरकारस्य आकारो भवति वा ।। समिद्धी । सामिद्धी ।। पयडं पायडं । अहि आही ।।

Acc. No. 1046 A **प्रबोधचन्द्रिका**

प्रबोधचन्द्रिकायां स्वादिचन्द्रिका प्रारभ्यते ।
हरिहर गुरूव्यक्त सर्वलोकानुरक्तस्त्रिभुवननुतकीर्तिः कान्ति कन्द मूर्तिः ।
वैसल क्षोणिपालो जयति जगति यतो शर्बयुर्भार्थ दाता ।।

Ending :

राम नाम सुधी श्रीमद्राम पादाब्जषट्पदः ।
लिलेख रामसन्तुष्यै रूपबोधनचंद्रिकाम् ।

Colophon :

समाप्तिमगमत् बालप्रबोधचन्द्रिका ।

Acc. No. 567 **प्रौढमनोरमा**

ध्यायं ध्यायं परं ब्रह्म स्मारं स्मारं गुरोर्गिरः।
सिद्धान्तकौमुदीव्याख्यां कुर्मः प्रौढमनोरमाम्।।

उपदेशः । अट् । अश् । इश् ग्रहणेषु हकार ग्रहणार्थः । अर्हेण अड्व्यवायेऽपीति णत्वम् देवा हसन्ति । भो भगो इति ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

स्वरितत्व बलादेकदेश एवानुवर्तते इति भावः । केवलं मामक प्रत्युदाहरणन्त्विति । यत्तु प्राचार्यन्तर्वतीति प्रत्युदाहृतम् । तदुक्तमिति भावः ।।

Acc. No. 1686 प्रौढमनोरमाव्याख्या - लघुशब्दरत्नम्

परत्वे नतन्नतनिषेधात् तस्माददव्यु सभ प्रातिपदिकावयवेभ्य स्तद्रुसत्ति - रापाद्येय न शब्दस्याधिनोतेर्धनमिति व्युत्पत्ति पक्षे तु वनाद्युदाहरणं बोध्यं ध्वनिते चेदं भाष्यं कैय्यटयोः तस्मादत्रनपालोपद्यापत्तिर्दोषः इदमव्ययेभ्यश्च औत्सर्गिक एक वचनाभ्यां उपगमेन यदि व । तुन । सक्तिः सत्येवगमके यथा व्ययाद । इति कग । कौन्यत्र एकवचनमिति महासंन्नकरणात् प्रेष्टते नु न । तथा । अत एव ज्ञामिति सूत्रे प्रातिपदिक भावेति । तभ्यः तदुपपत्ति माशक्य एकत्वादि नामुक्त्व । नेति समाहितं भाष्ये ।

Ending :

अधिश्रयन्तीर्जनताः परदृशत इति माघः? ।। शतात्परा इति विग्रहे पञ्चमीति योग विभाग समासः । राजदन्तादित्व परनिपातः सर्व नम्रे व्यतिमाच स्त्रीपुं वद्भावः । लोकाश्रयत्वाल्लिङ्गस्य विशेष्य निघ्नता । पारस्करादित्वा स्फहितिदिक् । इति समासाश्रय-विधयः ।। इति मनोरमायां समासः समाप्तः ।। श्रीः ।।

Acc. No. 1270 भाष्यप्रदीपोद्योतः

श्री गणेशाय नमः श्री गुरुभ्यो नमः । साम्बशिवं -

१. नत्वा साम्बशिवं देवीं वागाधिष्टनिकां गुरून् । पाणिन्यादि मुनीन्बन्धान् पितरौ च सती शिवौ । नागेशभट्टो नागेश भाषितार्थ विचक्षणः । हरिदीक्षितपादा सेवनावासन्प्रतिः।

२ पाचकानां कल्प शरीरकक्षहुताशानात् शृङ्गवेरपुराधीश रामतोलब्धजीविकः ।

३ नाविस्तीर्णं न विस्तीर्णं मध्यानामपिबोधयत् भाष्य प्रदीप व्याख्यानं कुर्वे हं तु यथामति

Ending :

निवत्सूत्रे निरूपया विष्यामः भाष्ये तत्रा सरूपेति । असरूपे क विषये णोकाणंतत्वादिति रूत्पर्यः । ज्ञापकमनावश्यकमित्यशः । अनेकां तेधिति । एका तेषु रगाः पक्षतस्यलोपस्यात्र भाष्ये स्पष्टं ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Colophon :

इति श्री शिवभट्टसुतसति गर्मज नागोजि भट्टकृते भाष्य प्रदीपोद्योते सप्तममान्हिकं स्छिनिवदादेक्षू: स्छानिरूपमिति न च सिद्धं षमिणमित्यादिन्यायेन ।

Acc. No. 2076 B **भाषा मञ्जरी**

केवल वैदिकतो व्यवहारसिध्यर्थं भाषामञ्जरीति (कवय) संस्कृतपदानि मया लिख्यते ।

Ending :

कणादेनात् सम्प्रोक्तांशेसु वैदिकं महत् । गौतमेन तथान्यायं ।। ......लेनवे ।

Acc. No. 990 B **मध्यसिद्धान्तकौमुदी**

श्री गुरुभ्यो नमः ।

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।।
येन धौता गिरः पुंसां विमलैः शब्दवारिभिः ।
तमश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मि मुनित्रयम् ।।
नत्वा वरदराजः श्री गुरून् भट्टोजि दीक्षितान् ।
करोति पाणिनीयानां मध्यसिद्धान्तकौमुदीम् ।।

अइउण् ।। ऋऌक् ।। एओङ् ।। ऐऔच् ।। हयवरट् ।। लण् ।। ञमङणनम् ।। झभञ् । घढधष् ।। जबगडदश् ।। खफछठथचटतव् ।। कपय् ।। शषसर् ।। हल् ।। इति माहेश्वराणि सूत्राणि अणादि संज्ञार्थानि । एषामन्त्या इतः । हकारादिष्वकार उच्चारणार्थः । लण् मध्येत्वित्संज्ञकः ।

हकारो द्विरुपात्तोऽयमति शल्यपि वाञ्छता ।
अर्हेणाधुक्षादित्यत्र द्वयं सिद्धं भविष्यति ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

ञ्नित्यादिर्नित्यम् । ञिदन्तस्य निदन्तस्य चादिरुदात्तः । यस्मिन् विश्वानि पौंस्या । पुंसः कर्मणि ब्राह्मणादित्वात् - ष्यञ् । सुते दधिश्व नश्चन चायते रसुन् चायते रन्ते ह्रस्वश्चेति चकारदासुनो नडागमः । प्रत्ययात् पूर्वमुदात्तं स्यात् चिकीर्षकः । अत्र ईकारस्योदात्तता । इत्यादि प्रयोगमनुसृत्यान्वाख्यातव्यम् । इति स्वर प्रक्रिया ।।

एषा वरदराजेन बालानामुपकारिका ।
अकारि पाणिनीयानां मध्यमसिद्धान्तकौमुदी ।।
कृतिर्वरदराजस्य मध्यसिद्धान्तकौमुदी ।
तस्याः सङ्ख्या तु विज्ञेया खवाणकर वह्निभिः ।। समाप्तं ।।

Acc. No. 3692 **मध्यसिद्धान्त कौमुदी**

श्री मद्रमारमणाय नमः ।।

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।। १ ।।
येन धौता गिरः पुसां विमलैः शब्दवारिभिः ।
तमश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनयेनमः ।। २ ।।
नत्वा वरदराजार्यगुरून्भट्टोजिदीक्षितान् ।
करोति पाणिनीयानां मध्यसिद्धान्तकौमुदी ।। ३ ।।

अइउण् । ऋऌक् ।। एओङ् । ऐ औच् । हयवरट् । लण् । ञमङ्णनम् । झभञ् । घढधष् । जबगढदश् । खफछठथचटतव् । कपय् । शषसर् । हल् ।।

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः।।
येन धौता गिरः पुंसां विमलैः शब्दवारिभिः ।
तमश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मि मुनित्रयम् ।।
नत्वा वरदराजः श्री गुरून् भट्टोजि दीक्षितान् ।
करोति पाणिनीयानां मध्यसिद्धान्तकौमुदीम् ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

अइउण्।। ऋलृक्।। एओङ् ।। ऐऔच् ।। हयवरट् ।। लण् ।। ञमङणनम् ।। झभञ् । घढधष् ।। जबगडदश् ।। खफछठथचटतव् ।। कपय् ।। शषसर् ।। हल् ।। इति माहेश्वराणि सूत्राणि अणादि संज्ञार्थानि । एषामन्त्या इतः । हकारादिष्वकार उच्चारणार्थः । लण् मध्येत्वित्संज्ञकः । इति सूत्राण्याणादि संज्ञार्थानि । एषाम् अन्त्या इतः । हकारादिष्वकार उच्चारणार्थः ।।

Ending :

पदान्तात्किं । विरपूशं । द्धत्वा ममीति वाच्यां । तच्छ्लोकेनामोनुस्वारः मांतदस्य पदस्यानुसारो हलि । हरिं वन्दे । तश्चापदां तस्य झलि । नस्यमस्य चा पदान्तस्य झल्यनुस्वारः । यशांसि । आक्रंस्यते । अनुस्वारस्य थपि यपरसवर्णाः । स्यान्नः । वापदान्तस्यत्वङ् करोषि । त्वकारोषि । मोराजसमः त्कौ ।। क्विबन्तेण -

ततौ परे समोम ।

Acc. No. 4342 **महाभाष्यम्**

तस्तत्र हेतुमाह पक्ष भेदेष्विति भिन्नेषु पक्षेष्वित्यर्थः सत्सप्तमीयं व्यवस्थाय शक्यते तेषां निमित्त रूचयति हि पतः ।

Ending :

.....साधूनां इति साधव एव प्रयोक्तव्या नासाधव इत्येवं सिद्धेशब्दा......

Acc. No. 4843 **महाभाष्यम्**

श्री गणेशाय नमः ।। अथ वैदिकेषु विशेषमाह छंदसि युक्त पुनर्वस्वोद्धेतारि लोकेत्विति । तावयव भेदसमुदाये । भाजः -

Ending :

नांत्यस्तस्य प्रत्याख्यानार्थमेवै तदा श्रपरातदाहार्थेति स्थानिञ्प्रादेशीति व्यवहारस्य विश्रांतेरित्य ।

Acc. No. 4844 **महाभाष्यम्**

तुस्त्यिदिक इति । पधमितत्र मन्त्रे पदान्तणि सन्ति । तथापि तदयुक्तति कमत्वन्ता तप्रयोगानुसरणार्थेतविशदात् ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

दानेतुनियमण्वेति भावः । संभक्तिर्वरेणां पाभूयं वञ् वरेणा इत्यत्र वर्णा स्वीकारस्तत्र निरोध एवेति भावः ।

Acc. No. 1289 **महाभाष्यप्रदीपव्याख्या**

परे वर्तने वामे समानार्थत्वात्समासस्य वाक्यवद्विवचनं प्राप्ते निषेध इति प्रतिपादयितुं वाकात्वत्योरर्था भेदं दर्शयति त्रिगर्तानित्यादिनाः सुबन्ध इति वाक्ये पचमी बोध्योज्ञतेतुत द्वोध्या इत्यर्थः अपपरीवर्तन इति कर्म प्रवचनीयत्वं पञ्चम्य पाङ परिभिरिति पञ्चमी अपपरिवहिरीति समासः ।

Ending :

ननु भावमानः सर्वोष्यदेश एवे सत्रमाना भावादादेश प्रतिष्वेध इसपुक्त मतञ्राह टिस्त्वेति ञप्रनेना गमत्वं निराक्तमनुर एन परवदनं लशेस्त्विति चेद त्राह ङू इति ञप्रनंतर इति नन्वेवमपि ।।

Acc. No. 1819 **महाभाष्यव्याख्या प्रदीपः**

श्री गणेशाय नमः ।।

सर्वस्य हेतु न सर्वशब्द स्योलोत्पनिन्नत्यर्थत्वात्मश्रानुपतिरत आह सर्व शब्द इति उपादानादिति यत्रापि नित्यवीप्सयोरित्पादो नकश्चिद्विशेष उपादीयते तत्रापि विशेषानुपादानादेव सर्वेषु शब्दानां सिद्धमिति द्रव्य प्रकारार्थासम्भव इति भावः स्थान षष्ठ्याभावादिति नित्यवीप्सयोरित्यादाविति भावः -

Ending :

नन्वेव कथं प्रशाथौः प्रशायो तत्राहनाव्ययमिति पूर्वोन्तर साहच यद्विप्येपि बोध्यं । ञ्प्रयत्वर्थेत्यिस्य व्याख्या साम्येति । प्रशान्समानार्थे इत्युक्तेः शान्तीत्यापि बोध्यं । त च गण तस्यै वस्वाभावे न लिङ्गथ भावात् । नत्विति तथाच तस्य रूपं तु तदा तु तेनेति वस्तु गणेमान्त पाठ प्रयोगे एवतु नत्वं यथास्व.....

Acc. No. 420 B **रूपमालिका**

शुभमस्तु । अथेत्यादयो विभक्तयः प्रदर्शन्ते । ताश्चा दशविधाभवन्ति । वर्तमाना । सप्तमी । पञ्चमी ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

इति पुष्वादिः । द्युतशुभ रुचदीप्ता । अद्युतत् । अशुभत् । अरूचत् । श्वेताभवनोर्ति । अश्वतत् । स्यन्दो प्रस्रवणे । अस्ययत् । अकृपत् । इत्यादि । इति द्युतादिः ।।

Acc. No. 1766 B **लघुमञ्जूषा**

श्री गणेशाय नमः ।

नागेश भट्ट विदुषा नत्वा साम्बशिवं लघुः ।
वैयाकरणसिद्धान्तं मञ्जूषैषा विरच्यते ।। १ ।।

तत्र वाक्य स्फोटोमुख्यः ।। लोके तस्यैवार्था बोधकत्वात् । तेनैवार्थ समाप्तेश्च ।। तदुक्तं न्यायभाष्यकृता ।। पद समाहोवाकामर्थ समाप्ताविति अत्रपदं सुबन्तं तिङन्तच ।। तेन तत्समूह इत्यर्थः । समाप्तावित्यस्य समर्थमिति शेषः।

Ending :

मभिचारश्चागृहीतशक्ति कस्यैव बोधकत्वमिति सर्वसिद्धनियमे बोध्यः अनुपवीतुत तत्काल घटतत्वेनाव्यवहित्वोतरत्वा ननुगमान् प्रत्युच्चारण भिन्नेति तस्यापि शक्ता वध्वेस्कत्व संवरवस्या तास्शाव्य वहितोतरत्वे नानुगमोपिता दृशत्वस्य दुत्तैपरूपक्त एव व्यवधानाभावे सनिधज्ञान विशिष्टज्ञानविषय पठत्वमेवानु पूवोतत्प......

Acc. No. 1818 **लघुमञ्जूषा**

श्री गणेशाय नमः ।। ग्रन्थमध्योक्तमिति । मङ्गलादीनिमङ्गल मध्यानि मङ्गलान्तानि शास्त्राणि प्रथन्ते वीरपुरुषकाणी इत्यादि भाष्योक्त फलोद्देशेनेत्यर्थः । ताभ्यां वितैरिति तेन वित्त इति वणपू - वेदाध्याते कर्तृत्वेन तदुक्तानुष्ठान कर्तृत्वेन च प्रसिद्धैरित्यर्थः श्रुति प्रसिद्धत्वपीति एष आत्मोपहतपाप्मेत्यादि श्रुति सिद्धत्वेपीत्यर्थः । पारमार्थिकत्वादिति । नेहनानास्ति किञ्चनेति श्रुतेरिति भावः । निगूढं प्रसिद्धं तत्सर्वमिति ।

Acc. No. 1687 **लघुशब्देन्दुशेखरः**

ननु षत्वादी नाम सिद्धत्वेन राट शब्द परत्वाभावोत आह । पदान्तेति । तेन विश्वराजवित्यादौ न । विश्वराड्भ्यामित्य लच् भवति । आदित्य विश्व वसे इत्यन्नतु न दीर्घः । नरे संज्ञायामित्यातः संज्ञापदापकर्षत्वात् ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

......व्याख्यानाञ्च तभ्यां पदान्त उत्थास्य सम्बन्धः किंनुवेत्थौ वेत्याह । क्विबित्यादि । विश्वस्य वस्फ । देलेपरत्यादीर्घ इति व......

Acc. No. 1776 A **लघुशब्दरत्नम्**

श्री गणेशाय नमः । इत्यनुवर्तत एवेति । वादीनां सार्धधातुकत्वादर्धमिति भावः । विरितत्वेनेति भविष्यत इत्यादौतिवादे सार्ध धातुकत्वायविदित विशेषणेति भावः । तेनलसार्धं धातुधातुकानुदात्त स्व सिद्धिः । इतिदिगीतिं रामि धातोरिति सूत्र तदनु वत्पसिद्धे स्पष्टार्थ एवापमितिदिगर्थः ।।

Ending :

पुम्वदूपमितिहिते नोक्तमिति भावः । प्राञ्चस्मै नैवेति पत्र केचिदित्यादिना मदत्तपा मूलस्यरित्येति भावा । इति शुभम् । विस्तरस्त्वमेत् ल्लत शब्द रत्नेमदन्तेवा सिक्तत शब्देन्दुशेखर मञ्जूष पोस्वदकव्यः ।

Colophon :

इति श्रीमद्वीक्षित भट्टोजि दीक्षित हरि विरचिते प्रौढमनोरमा व्याख्याने लघुशब्दरत्ने स्वान्तं समाप्तम् ।

Acc. No. 1825 A **लघुशब्देन्दुशेखरः**

गुपतमिति गुपेर्लङ् थसस्तंतु जादित्वादभ्यासस्य दीर्घः द्यन्द सिनिष्टः निष्टवेर्ये व्ययत्यं विघान्निसः यत्वं निपातनादिति । व्यत्ययोत्र प्रत्यय वर्णयोः दीर्घश्चेति प्रत एव तु ग भावः । शिषेरिति शासेरित्ययेद्यहूछने पूर्जेर्य इति देव शब्दे रुपदे इत्यादिः प्रत्यय स्वरेणान्तोदात्तत्वेक्तदुक्तर पद प्रकृति स्वरः स्त्रीलिङ्ग एवेदंनियातनं पृछेः ग्रछसीत्सायमित्यतः सीयतेरिति प्रति पूर्वादित्यादिः ब्रह्मणीति उपपदे इत्यर्थः ।।

Ending :

आमीषुरा इति । इकः । सुजीति दीर्घत्वं । नश्वधातु स्थोरुषभ्य इति णत्वं । सनो तेरनः । अनकारान्त सनोतेरिणाकुम्भ्यां परस्परं यश्छदसि ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1825 B **लघुशब्देन्दुशेखरः**

श्री गणेशायनमः । निरावारं निखिल जगतां पारमुदधेर्भवस्य प्राकारं विमल सुखलक्ष्म्याः सूरुचिरं धारं धारं मनसि गुरू गीर्वाण त्तपपापरं वन्दे वन्दे हरिहर महं श्रीकरवरं ।

(१) नत्वा गुरुं वैद्यनाथः पाय गुण्डाख्या कोविदं विदस्थिमालं तनुते लघु- शब्देन्दुशेखरे ।

(२) ग्रन्थ समस्यादि प्रतिबन्ध कटुरित शमनाय मुचितखेष्ट देवतानत्यात्मकं मङ्गलामाचरन्शिष्य शिक्षार्थैमाख्यात श्री तृणमनषङ्गतो मङ्गलाय च निर्विघ्नाति ।

Ending :

यथोद्देश्य भवेदं अत एवाह पदार्थो पीति अनुबन्धस्ये पदार्थस्योपस्थितिरित्यर्थः गुरुकुलवत्समासः सूत्रभाष्यादिति । उत्तरत्वस्यामवहितत्वा गर्भस्यैव विवक्षरणादिति भावः । नत्वेवं तस्य लोपेन तच्छन्पातदपस्थिनिर्वामेति तस्यर्थवत्वाततो विभक्ति रुचिता अनुबन्धस्तु तदग्रेवामोत आह धुरिते । सूत्रे इत्यर्थः तत्र संज्ञायामपि लोपेन उच्चारण सामर्थ्यात् अन्यथात् तस्त्व ।

Acc. No. 4892 C **लघुशब्देन्दुशेखरः (उत्तरार्ध)**

श्रीमत् शेषार्थ वंश्य श्री नृसिंहगुरवे नमः । श्रियैः नमः ।

मङ्गलादीनि मङ्गल मध्यानि मङ्गलान्तानि शास्त्राणि प्रथन्ते वीरपुरुषकाणित्यादि भाष्योक्तफलोद्देशेनेत्यर्थः ।

Ending :

आचाविचेराचसत्पलोकादिति विपरिवर्तमानमिति च पदसमभिव्याहरेण पौनःपुन्यावगतिः । यत्तु कल्पतरुणा क्रियासमभिहारे इति सूत्रेण पौनः पुन्ये लोडित्युक्तम्, तन्न । द्वित्वापत्तेरिति वदन्ति इति सर्वेष्ट सिद्धिः । विस्तरस्तु बृहच्छब्देन्दुशेखरे बोद्धयः ।

Colophon :

इति शिवभट्टसुत सतीगर्भज नागोजी भट्ट कृतौ लघुशब्देन्दुशेखरे तिङन्त सम्पूर्ण ।

Acc. No. 161 A **लिङ्ग निर्णयम्**

वाणीं प्रणम्य शिरसा बालानां ज्ञान सिद्धये ।
स्त्रीपुं नपुंसकं स्वल्पं वक्ष्यामि शास्त्र निश्चितम् ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

बिम्बोष्टी । सुमुखी । चन्द्रमुखी । सुन्दरी । सुदंशीति रूप द्वयमप्यस्ति । आयताक्षी । सुकेशी इत्यादि ।।

Colophon :

इति श्री रामसूरि विरचित लिङ्गनिर्णयः समाप्तः ।।

Acc. No. 292 B **लिङ्गनिर्णयभूषणम्**

श्री गणाधिपतये नमः ।

वाणीं प्रणम्य शिरसा बालानां सुखबोधये स्त्रीपुंनपुंसकं खल्पं वक्ष्ये शास्त्रविनिश्चितं ।। विष्णु विदुशः । सूनुना रामसूरिणा । विरच्यते बुध श्लाध्यं लिङ्गनिर्णय भूषणं । आदौ तावत् स्त्रीलिङ्ग उच्यन्ते ।

Ending :

इति नपुंसक लिङ्ग समाप्ताः -

Colophon :

इति लिङ्ग निर्णयम् -

Acc. No. 1122 B **लिङ्गनिर्णयः**

...... विरच्यते...... । लक्षणम् ।। आदौ तावत् ।। ......नित्यकलत्र नपुंसकं । परिशुध्य वरोद्यौ पुंसि ।।

Ending :

......रामश्च लक्ष्मणश्च रामलक्ष्मणौ । ......

Acc. No. 1167 A **लिङ्गनिर्णयः**

षोढा समासास्संक्षेपादष्टा विशंतिधा पुनः ।
नित्या नित्यत्व योगेन न लुगलुप्तेन च द्विधा ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation, Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

सुमधुरः । सरित्पादः । राजदीर्घ सक्थः ।

पुण्डरीकाक्षः । पद्मनाभ इत्यादि ।

Colophon :

इति लिङ्गनिर्णयः समाप्तः ।

Acc. No. 1638 **लिङ्गनिर्णयः**

श्री गणाधिपतये नमः ।

वाणीं प्रणम्य शिरसा बालानां सुखबोधये ।।

स्त्रीपुंनपुंसकं स्वल्पं वक्ष्ये शास्त्रविनिश्चितम् ।

कालाषु विष्णु विदुशः सूनुना रामसूरिणा ।

विरच्यते बुध श्लाघ्यं लिङ्गनिर्णयभूषणं ।

आदौ तावत् स्त्रीलिंग उच्यन्ते ।।

Ending :

इति नपुंसक लिङ्गः समाप्तः ।

Colophon :

लिङ्ग निर्णयं समाप्तम् ।।

Acc. No. 684 **लघुसिद्धान्तकौमुदी**

सु औ जस् । अम्, औट्, शस् । टा भ्यां भिस् ।

ङे भ्यां ङस् । ङसि भ्यां भ्यस् । ङ.स् ओस् आम् ।

ङि ओस् सुप् । खरवसानयोर्विसर्जनीयः ।

Ending :

......गोर्विकारो गव्यम् । गोवच सोयथा ।। ......नाव्यम् । ......

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 526 **लिङ्ग निर्णयभूषणम्**

श्री गणाधिपतये नमः ।

वाणीं प्रणम्य शिरसा बालानां सुखबोधये ।

स्त्रीपुंनपुंसकं स्वल्पं वक्ष्ये शास्त्राविनिश्चितम् ।।

कालाषु विष्णु विदुशः सूनुना रामसूरिणा ।

विरच्यते बुध श्लाघ्यं लिङ्गनिर्णय भूषणम् ।।

आदौ तावत् स्त्रीलिङ्ग उच्यन्ते ।

Ending :

इति शब्दः प्रयोक्तव्यो विग्रहः परिकीर्तितः ।।

Colophon :

इति रामसूरि विरचित लिङ्गनिर्णयः समाप्तः ।।

Acc. No. 602 B **लिङ्गानुशासनम्**

श्रीः श्री तिम्मणार्य गुरवे नमः । अथ लिङ्गनिर्णयं । लिङ्गम् ।

१. ।। स्त्री ।।

२. अधिकारसूत्रे एते । ऋकारान्ता मातृदुहितृ स्वसृः पोत्रन नान्दरः ।

३. ऋकारान्त एते पब्धैव स्त्रीलिङ्गः । स्वास्रादि पञ्चकस्यैव ङीबनिषेधेन कर्त्रीत्यादेर्ङीपा इकारान्तत्व । तिसृच तस्रोस्तु स्त्रियामादेशतया विधानेऽपि प्रकृत्यो स्त्रिचतुरो ऋदन्तत्वाभावात् । अन्य प्रत्ययान्तो धातुः ।

४ अनिप्रत्यायान्त ऊ प्रत्ययान्तश्च धातुः स्त्रियांस्यात् । अविनिः । चमूः । प्रत्यय ग्रहणम् किम् । देवयतेः क्विप् । द्यूः । विशेष्यलिङ्गः । अशनिभरण्याणयः पुंसि च ।

५ इयमर्थ वा अशनिः ।

Ending :

इति संप्रसारणं......

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Colophon :

इति पाणिनीय लिङ्गानुशासन वृत्तौ अवशिष्ट लिङ्गादिकार समाप्तः ।।

Acc. No. 1167 B **लिङ्गानुशासनवृत्तिः**

अथ लिङ्गम् । लिङ्गमित्यधिकारे वेदितव्य -

Ending :

सर्वनामानि परम लिङ्गमापद्यन्ते । सर्वः पुरुषः । सर्वा स्त्री । सर्वं कुलमित्यादि ।

Colophon :

इति पाणिनीय लिङ्गानुशासन वृत्तिः समाप्ता ।

Acc. No. 795 F **विग्रहवाक्यप्रदर्शनम्**

मायानि । मयिनौ । मायिनी । मायावती । मायावत् । मायं ।

Ending :

मनोहरतीति मनोहरः । मनोह इत् मनोहारिणी । मनोहर भुवं भिभर्तितीति भूभूभृत् ।

Acc. No. 2860 B **विभक्त्यर्थ विषयः**

काभ्यां केभ्यः ।। ४ ।। कस्मात् काभ्यां केभ्यः ।। ५ ।। कस्य कयोः केषां ।। ६ ।। कस्मिन् कयोः केषु ।। १ ।। किंकोणंते केकानि कोणति प्रथमा ।। १ ।। किंक शातेंकशा प्रतिकेकानि कशांतेकशाप्रित्ति द्वितीया ।। २ ।। शाकेनकशानेकशाक डनकत्राशिंकाभ्यांकैः कशांनिकशांकड नकशां शीं तृतीया ।। ३ ।। कस्मै कशोकारणेंकाभ्यां केभ्याः कशांकारणै चतुर्थी ।। ४ ।। कस्मात् कशा स्तुवकशाथा सूनकशाहमकाभ्यां केभ्यः कशास्तवकशापा-सूनकशाहन पञ्चमी ।। ५ ।। कस्य कशासे कशाचीकयोः कयां कशांस कषाची षष्टी ।। ६ ।।

Ending :

या शब्द सहिसता विभक्ति स एकरूप अर्थे । अकारान्त नपुंसक लिङ्गः कथं भूत शब्दः । कथंभूतं कोण्या प्रकारं चे कथं भूते कथं भूतानि कोण्या प्रकार ।। १ ।। या शब्द सहि सा सा विभक्ति सएक रूपार्थ अर्थ । कस्यां कोणचेटायी कोणाविषयी कोणानि मितकयोः कासु कोणांचटां यींकोणाविषयीं कोणानि मित्रसत्यमी ।। ७ ।। मकारान्त नपुंसक लिङ्गः किम् शब्दः ।। किं के कानि ।। १ ।। किं के कानि ।। २ ।। केन काभ्यां कैः ।। ३ ।। कस्मै.....

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1046 B **व्युत्पत्तिदीपिका**

प्रणम्य प्रशयोत्तुङ्गं पद्मया पत्रळम्महः ।
साधु प्रीत्यै करिष्यामि साध्वीं व्युत्पत्ति दीपिकाम् ।।

Ending :

(तृतीय परिच्छेदे)

लुन्दिस्स्यु ।.......न्द्यथोच्यन्ते हयुगाधिष्यत तत्परम् । तथा गाधिष्यथाश्चैव गाधिष्ये त्वात्मने पदि ।।

Acc. No. 562 A **वैय्याकरणभूषणम्**

श्री तिम्मणार्य महागुरवे नमः । अन्तर्भूति नियन्तारं बहिश्च गुरुरूपिणम् । उभयत्रापि कृष्णाख्यं तं वन्दे देवकी सुतम् ।

श्री कौण्डभट्टः कुर्वेहं वैय्याकरणभूषणः ।

प्रारीप्सित प्रतिबन्धक प्रत्युहोप शमनाय । ......

Ending :

......इत्यत्र कर्म प्रत्ययने यथा यथं विषयित्वं विषयं चोच्यते फलाभावेन ।। ......तवर्थतावच्छेदक फलाश्रयत्व रूपकर्मत्वासंभवादिति निरूपितमाख्यात शिरोमणौ । ......

Acc. No. 3512 वैदिक स्वर प्रक्रिया (वैय्याकरण सिद्धान्त कौमुद्यां)

श्री गुरुभ्यो नमः । छन्दसि पुनर्वसोरेकवचनं ।। द्वयोरेकवचनं स्यात् ।। पुनर्वसोरेकवचनं ।। द्वयोरेकवचनं स्यात् । पुनर्वसुनक्षत्रं ।। पुनर्वसूवा ।। लोकेतु द्विवचनमेव । विशाखयोश्च । प्राग्वत् । विशाखा नक्षत्रं ।। विशाखे षष्टि युक्त छन्दसिवा । षष्टि तेन युक्तः । यति नूनाछन्दसिधिसंक्षो वास्यात् । क्षेत्रस्य पतिना वयं । इह्वेति योगं विश्रन्वछन्दसीप्यनुवर्तते । तेन सर्व विध छन्दसि वैकल्पिकाः । बहुलं छन्दसीत्यादिरस्यैव प्रपञ्च ।

Ending :

इसं नस्यतु सर्पिः नप् नपुंसकं । तृण धान्यानाचं द्दथषां । द्दप चामित्यर्थः । ...... ।काशाः मायाः सिलाः बह्चांतु गोधूमाः वः सङ्ख्यायाः पञ्च । स्योगा श्रिटा महतानां । शिट शिट सर्वमा ।। ..... कर्णाभ्यां चुबुकादधि । ओष्टा विवमधुः विश्वो विहायाः । प्राणिना

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

कुपूर्वं कदगनि पूर्व ओंदि ।। ३ ।। कः वृकः नुकेषुमे । प्राणिनां किम् । उदकम् । खय्युवर्णं कुन्नि.....

Acc. No. 1824 B **वैयाकरणभूषणसारे स्फोटवादः**

श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीलक्ष्मीरमणां नैमि गौरीरमणां रूपिणाम् । स्फोटरूपं यतः सर्वं जगदेतद्विवर्तते अशेष फलदातारं भवाब्धितरणोतरिम् । शेषा शेषार्थ लाभार्थे प्रार्थये शेषभाषणम् । पाणिन्पदमुनि प्रणम्य पितरं रङ्गोजि भट्टाभिधं द्वैत ध्वान्त निवारणैक फलिकां पुम्भाव वाग्देवता। म् ढुंढिं गौतम जैमिनीय वचन व्याख्यातृभिर्हर्षितान् सिद्धान्ताननुपपत्तिभिः प्रकटयस्तेषां वचोद्दूषणे ।। प्रारीप्सित प्रतिबन्धक उपशमनात्मकं श्री फणिस्मरण रूपं मङ्गल शिष्य शिक्षार्थं निर्विघ्नत चिकीर्षितं प्रति जानीते । फणि भाषिता भाष्या शब्द कौस्तुभो उद्धृतः ।। तत्र निर्णीत एवार्थः सङ्क्षेपेणेह कथ्यते ।।

Ending :

समभिव्याहृत वर्णानां वाचकत्वे सिद्धेतादृशवर्ग समभिव्याहार रूप पदस्यवाचकता सिद्ध्यति । प्रतिवर्णमर्थस्मरणस्यानुभवति रुद्धात् । प्रत्येकं वर्णानामर्थवत्त्वेन प्रातिपदिकत्वापत्तौ न लोपः प्रातिपदिकां तस्यत्वादिभिर्धनं व नमित्यादौ न लोपापत्ते । एतच्च चरम वर्ण एव वाचकत्वा । शक्तिः । शक्तेतित्वेमाना भावात् । पूर्व पूर्व वर्णानुभव जन्यसंस्काराधरमेणार्थ धीतनते सहकारिणा इति न तन्मात्रोच्चारणादर्थ धीरितिवर्णस्फोटवादिनां मतान्तर दृणायोक्तम् । वमस्तीतिवक्तव्ये एम् इत्यनन्तरं घटीकोत्तर मकारोच्चारणेर्थ बोध्यात् एतादृशानुपूर्व्य एव शक्ततावच्छेदकत्वेचित्पादितिदिक् ।। दृ सुप्तिङं ।

Acc. No. 1825 B **वैयाकरणभूषणसारे स्फोटवादः**

श्रुतिसिद्धद्वापि सृष्टिः । तत्र रूपस्येव नस्नापितदेव तत्त्वम् । प्रक्रियां शस्त्वविधाविजंभणा मात्रम् । उक्तं च वाकापदि पोषस्नेषु प्रक्रिया भेदैरविधै नोंपवर्ण्यते समारम्भस्तु भावना ममादि सशस्वतमिति । ब्रह्मैवेत्पने नात्रायं पुरुषः स्वयं ज्योतिः । तमेव भात्तमनुभाति सर्वं तस्य भासा सर्वमिदं विभातीति श्रुति सिद्धं स्व पर प्रकाशत्वं सूचयनुस्फुटस्यार्थोस्मादिति स्फोट इति यौगिक स्फोटशब्दाभिधेयत्वे सूचयति निर्विघ्न प्रचयायां ते मङ्गलम् स्तुतिनतिरूपमाह पूर्णात् मन इत्यादिना ७१ अशेष भूषतारमपि सर्वेश्वरं गुरुम् ।।

श्रीमद्भूषणारेण भूषये शेषभूषणाम् ।। १ ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

इति श्रीमत्पदवाक्य प्रमाणा पाराँ पारीणा धुरीणा रङ्गोजिभट्टात्मज कोंडभट्टकृते वैयाकरणभूषणसारे स्फोटवादः समाप्तः ।।

Colophon :

ग्रंथश्च । शुभमस्तु । श्री संवत् १-५ - लिखित लाल शिवाकर यमोका (१८५६) मवासहि । श्रीराम राम शिवं ।।

Acc. No. 3703 **वैयाकरणसिद्धान्त कौमुदी**

एकादशधाविवारः संवारः श्वसोनादोघोषोऽघोषोल्पप्राणोमहाप्राण उदात्तोऽनुदात्त । खयां यमाः खयः कपौर्विसर्गः शर एव च एतेश्वसाऽनुप्रदाना अघोषाश्चविवृ। कणठमन्ये तु घोषाः स्युः संवृता नादभागिनः । अयुग्मा वर्गयमगा यणश्वाल्पासवः स्मृताः । वर्गेष्वाद्यानां चतुर्णां पञ्चमेपरे मध्येयमोनाम पूर्व सदृशोवर्णः प्रातिशाख्ये प्रसिद्धः पलि । चख्नतुः उग्निः घ्नंतीत्यत्र क्रमेण कखगदेश्यः परेतत्सदृशा एव यमाः तत्र वर्गाणां । यमद्वितीयः खयः तथा तेषामेव यमाः जिह्वामूलीयोपध्मानीयौ विसर्गः -

Ending :

स्थूले बलवति च निपात्यते दृह दृहि वृद्धौ तस्ये डभ्यतः । तस्य ढत्वं ह्रस्वलोपः इदि तोनलोपश्च दुहितो दृहितोऽन्यः प्रभौ परिवृढः ७-२-२२ बृह बृही वृद्धौ निपातनं प्राग्वत् परिवृहितः परिबृंहितोऽन्यः कृछ्रगहनयोः कषः ७-२-२२ कषोनिष्ठाय ण्त स्यदतेयोवर्थयोः कष्टं दुखं तत्कारणं च स्यात् कष्टं कृच्छमाभलिं कष्टो मोहः कष्टं शास्त्रं दुःख......

Acc. No. 295 B **शब्दकोशः**

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्
रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 564 **शब्दकौस्तुभम्**

अदर्शनं लोपः । स्थाने । इत्यनुवर्तते । तदर्थश्च प्रसङ्ग इति प्रसक्त स्थानुच्चारणं लोप संज्ञं स्यात् । । ...... ।

Ending :

सत्यत्यार्थ धातुकत्वे क्षत्थ भावात् । नल्लोपो गुण इति । ......त्रितयं स्यादित्युक्तमिति चेन्न । त्रितयस्यङ्गता । ......

Acc. No. 1288 B **शब्दकौस्तुभम्**

इति सूत्रे प्रसङ्गाद्वै प्रकरणांतर मतत्वे नोक्तं भाष्ये । अस्यार्थः संक्रामतोथक्रामतो गुणावद्वि अस्मादिति व्युत्पत्थ गुणावद्धि प्रतिषेधति कित्प्रत्यपोत्रसंक्रम शब्देन नोच्यते योग सूत्रेः तेन मरि । इत्यन्नधात्वं । निषेध एतावत् । एनासौ विकल्पः प्रवर्तत इत्यवधेयं ।

Ending :

अपि नालिड वोर्द मौर्हान्तं क इति चतुर्थस्यापि ग्रहणान् न च तद्विषये नघत नत्वा सांभवः । आगामिन्पारात्रे पूर्वार्धेस्य चरम मोहत्तादुपरित न कालस्य तल्प सम्भवात् । अतसूत्रोधारणे अगमत्येति वक्षतेति बोध्यम् ।

Acc. No. 1810 **शब्दकौस्तुभम्**

श्री गणेशाय नमः ।

विश्वेशं सच्चिदानन्दं वन्देऽहमखिलं जगत् ।
चरीकर्ति बरीभर्त्ति सिञ्चरीहर्ति लीलया ।। १ ।।
नमस्कुर्वे जगद्वन्द्यं पाणिन्यादिमुनित्रयम् ।
श्रीभर्तृहरिमुख्यांश्च सिद्धान्तस्थापकान्बुधान् ।। २ ।।
नत्वा लक्ष्मीधरं तातं सुमनोवृन्दवन्दितं ।
फणिभाषितभाष्याब्धेः शब्दकौस्तुभमुद्धरे ।। ३ ।।
परिभाव्य बहून् ग्रन्थान्योर्थः क्लेशन लभ्यते ।
तमशेषमनायासाद्धितो गृह्णीत सज्जनाः ।। ४ ।।
समर्प्य लक्ष्मीरमणं भक्त्या श्रीशब्दकौस्तुभम् ।
भट्टोजिभट्टो जनुषः साफल्यं लब्धुमीहते ।। ५ ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

प्रेक्षावत्प्रवृत्तये व्याकरणस्य विषयं भगवान् भाष्यकारः प्रदर्शयत् । अथ शब्दानुशासनमिति इति। अथशब्दः प्रारम्भस्य द्योतको न तु वाचकः निपतत्वात् उपसर्गवत् ।। न च तेऽपि वाचका एवेति वाच्यम् । उपास्यते गुरूः अनुभूयते सुखम् इत्यादौ धातोः सकर्मकक्रियापरत्वं विना कर्मणि लकारयोगेन वाचकत्वे स्थिते उपसर्गाणां द्योतकत्वस्यैव युक्तत्वात् ।।

Ending :

शतद्रूर्विपाशा इरावती वितस्ता चन्द्रभागेति पञ्च नद्यः सिन्धुनदस्तु षष्टः तन्मध्यदेशो वाहीक इति तद्व्याख्यातारः । व्युत्पत्त्यन्तरं तु तत्रैव दर्शितम् ।

वहिकश्च वहीकश्च विपाशायो पिशाचकौ ।
तयोरप्यं वाहिकश्च नौष सृष्टिः प्रजापतेः।।

एतञ्च विवेचनं वाहीकग्रामेभ्यष्टा इत्यादावुपयोक्ष्यत इति सर्व सुस्थम् ।

Colophon :

इति श्रीविद्वन्मुकुटरत्नस्या लक्ष्मीधरसूरेः सूनुना भट्टोजिभट्टेन कृते -
शब्द कौस्तुभे प्रथमाध्यायस्य प्रथमे पादे नवममान्हिकम् । पादश्चायं प्रथमः समाप्तः ।
वाराणासि प्रसादस्या नियोगेन प्रयत्नतः ।।

Acc. No. 1816 **शब्दकौस्तुभम्**

श्री गणेशाय नमः । स्थानिवदादेशोनल्विधौ । आदेशः स्थानिवत्कार्य लभते प्रवर्त पति च तृतीयान्ता द्वितिना स्थानिना तुल्यं वर्तत इति वाक्यार्थ लाभात् । ......वैकल्यादुपदेष्य प्रवृत्तौ सत्यमति देशोमृग्यतेतञ्चेदवस्था...... साधारणं न भवेत् आवदिषिष्ट अत्र हन्तेर्विधीयमानमात्मने पदमतिदेशात् वदेरपि भवति ।

Ending :

तत्र मीताति सूत्रेण इति एचः स्थाने आत्वं विधीयति किन्तु एचि मित्रे प्रत्यये वित्तिन्ते उपदेशावस्था यामेवान्त्यमात्रस्य आत्वं विधीयते अन्यथा इयप्याहौ भावे यत्रं वाधित्य ईष इवदानः स्व वदातु इ सतो पुञ्च न स्यात् ।

ईष इवदानः स्ववदातुसतो पुञ्च नस्यात् अवइवरूतिश्याम्हेदिति णोनस्यात् स्पष्टीकारिष्यते वे इषष्ट ग्रवभाष्यकृता । एवं व एङि मित्ते प्रत्ये पपतीसा ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1290 **शब्दकौस्तुभव्याख्या**

ईश्वर कार्यत्वा ज्ञगत इति विज्ञेयः ।

पथा चेति पाठान्तरं प्रतरं मध्यं एक व्युत्पत्तिरुक्तत्त्वा - दाहव्युत्पंतरमितितुरप्यर्थे तत्रैव करायिर्वणपेवनचिदमनुप युक्तम् त्रातत्प्राहै तण्वेति प्रत्रतुप्रसंगात् उक्तमिति बोध्यमिति शिवं ।

Ending :

इति श्रीमन्महादेव सुत वरेणिगर्भजाया गुंडोपास्य वैद्यनाथ विरचितायां कौस्तुभ व्याख्यायां प्रभाख्यायां धनुर्मासियम् पौर्ण (स) मास्यां शुक्रवासरे इति शिवम् ।

Colophon :

प्रथमयादसानवममान्हिकं परिपूर्णं । पादश्च परिपूर्णः शुभम् ।। संवत् १८५६ शाके (१८११) ।

Acc. No. 1293 **शब्दकौस्तुभव्याख्या - प्रभा**

शेषः विषणे विशष्यीकरणो यो धातुरिति चौवे देशिका धातु परिग्रह इति नाम धातो ग्रहणं तदाह कथविधि तिज्प्रतिदेशिक धातुर्व सुतः प्रतिपादिकमित्यर्थः एवं च के व्यादिभ्यज्ञाचारात्तिपिज्प्रकवापीति दित्या दौत्त द्विर्नोति भावः ज्प्रतश्च शङ्कते नन्वेदमितिः ।।

Ending :

यद्वातत्र च सन्देहनि व्यक्तौ च मालादीनामिति तेनात्याधुदान्तत्वं माला प्रस्यङ् पादौ विधीयते तद्वर्थं प्रस्येऽष्टद्वमवर्चादीनामित्यनेनैव सिहैमिति भावः । दिगिति तदर्थस्तु अयुक्तोयं पक्षः तस्या प्रथमां तत्त्वेन विभक्ति विपरिणामोदौमाना भवि न च तथार्था सम्भवा स्वरूपमिदितिदो यस्य भेदकपयक्षोपि सत्वा चिन्त्यामिदमित्यपास्य तदाहदिगिति ।

Colophon :

इति श्रीमत्थाम गण्डोपाख्यायैणी गर्भज महादेव सुत द्वैद्यनाथ कृते कौस्तुभ व्याख्याने प्रभाभिधे प्रत्याहान्हिकं परिपूर्णम् ।

Scribe :

संवत् (१८५६) ।। शुभंभव । रामचन्द्रायनमः ।। २ ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1820 **शब्दकौस्तुभव्याख्या**

श्री गणेशाय नमः । शिवाय साम्बाय नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

आनन्दकन्द मुनि हृन्मिलिन्द स्वच्छन्द गोविन्द पादारविन्द वन्दे सुन्द्रादि मदादिन्द तद्विनादिशंदिदं रविनंदनंद वैद्यनाथः पाय गुंडो नत्वा नागेश्वरं गुरुं व्याख्यायां प्रभाख्यांतनुते कौस्तुभस्त स्वबुद्धये प्रारीप्सित ग्रन्थान्निर्विघ्न परिसमाप्त्यर्थं कृतं भवदादिन्त्यत्मकं मङ्गलं शिष्य शिक्षायै व्याख्यात श्रोतॄणामनुषं....... निबघ्नाति विश्वेशमित्यादिना तत्रादौ व्यापकत्वेन स्वेष्टदेवतात्त्वेन च ....भाववतस्तदाह विश्वेशमिति सर्वनिर्पत्वत्वात् विश्वेशत्वं सच्छब्दौ तदाश्रय परौञ्‍आनन्दोपस्यास्तीति व्युत्पत्यार्शञ्‍आघजन्ते तन पुंसकेन ञ्‍अननन्दमित्यनेन ब्रह्नोच्यते तस्य चिता सह कर्मधारा पं कृत्वा पुनः सतासः पद्वातौ धर्म परौता दृशे नपुंगेनैवत्तेन सः ।

Ending :

एवचा वर्णोपदेश स्ये......र्थत्वे च उदात्तादि सिद्धान्ताद्ग्रहण सिद्धि इत्थं वक्ष्यमाण प्रकारेण तमेवाहागमश्‌चेत्ति सूक्तं च क......दि दोषाणां......प्रसक्तिरिति भावः ......कार्प विधावकृतानुवादेदित्यर्थः प्राप्ता एवेति कलादय इति भावः त्वयापीति ग्रहण प्रातियादिकेषु गर्गादि पाठा......ग्रहणा प्रतिपादिकार्थं वचन- मङ्गीकुर्वतायित्यर्थः व्यञ्जनादि प्रयुक्त दोषति......

Acc. No. 237 B **शब्दमञ्जरी**

हरिः ओं । श्रीमते रामानुजाय नमः ।

......मां मा आवान्नौ, अस्मान्न ।

मया ।

Ending :

......चीयासम् चीयास्वः चीयास्म ।

Acc. No. 292 A **शब्दमञ्जरी**

वृक्षः सर्वः । पूर्वः । प्रथमो द्वितीयायां विभक्तिषु । ......

Ending :

मकारान्तः स्त्रीलिङ्गो किं शब्दः का के काः इति शब्द प्रभेदः जादयः । ......

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 319 B **शब्दमञ्जरी**

अकारान्तः पुलिङ्गो राम शब्दः ।

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामं	रामौ	रामान्
रामे	रामयोः	रामेषु

Ending :

तकारान्तः पुलिङ्गो तत्वबुध शब्दः ।

तत्वबुक्	तत्वबुधौ	तत्व बुधः ।

Acc. No. 551 B **शब्दमञ्जरी**

श्रीराम प्रसन्न । अविघ्नमस्तु । अकारान्तः पुलिङ्गो रामशब्दः

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्
रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

Ending :

अनादिना	अनादिभ्यां	अनादिभिः
अनादये	अनादिभ्यां	अनादिभ्यः
अनादेः	अनादिभ्यां	अनादिभ्यः

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1374 B **शब्दमञ्जरी**

अकारान्तः पुल्लिङ्गो राम शब्दः ।

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्
रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

Ending :

माता	मातारौ	मातारः ।

Acc. No. 1985 **शब्दमञ्जरी**

श्री रामाय नमो नमः । शुभमस्तु ।

रामः सर्वादि......अष्टाविंशतिरेवैते पुल्लिङ्गे समुदीरिताः अकारान्तः पुल्लिङ्गो राम शब्दः -

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्
रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

अमु शब्दः -

अदः	अमू	अमूनि
अदः	अमू	अमूनि

Colophon :

इति नपुंसक लिङ्गाः समाप्तः ।

Acc. No. 3004 **शब्दमञ्जरी**

प्रथमाविभक्तिः । सम्बोधन प्रथमा विभक्तिः । द्वितीया विभक्तिः । तृतीया विभक्तिः । सप्तमी विभक्तिः ।

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्
रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

Acc. No. 3006 A **शब्दमञ्जरी**

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्
रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 4347 A **शब्दमञ्जरी**

श्रीमते लक्ष्मीकान्त परब्रह्मणे नमः । इकारान्तः पुल्लिङ्ग गति शब्दः ।

गति	गतिभिः	गतिभ्यः.....
गतीनां.......	गतिषु	

Acc. No. 5073 A **शब्दमञ्जरी**

शुभमस्तु । रामो विराजिते रामो भूमण्डल मपालयत । रामचन्द्रो दशग्रीवं परलोकमनीनयत् । रमेणोपार्जिताकीर्तिः रामचन्द्रेण भूयते । अकर्मक सकर्मा च द्विकर्म कर्मणिस्तथा । भावे प्रयोगाः पञ्चैतेपि तदन्वय लक्षणां गजडदाद्यास्त्र ए वर्णाः दादयश्चैव बाधयसि यादिनान्ते हकारश्च श्रसालावन्य संयुतौ । डु मु लु चु प्रथमा ।

Ending :

सर्व नाम । रूपभेदात् । आत - अजन्त हलन्तमुं कूड राशि । भेदं । सर्व नाम । कुरूप भेदत्वात् । लिङ्ग भेदात् । अन्तु ।

Colophon :

शब्दपुस्तकं समाप्तं ।

श्री श्रीमते रामानुजाय नमः । श्री हयग्रीवाय नमः । श्री रामाय नमः । श्री ।

Acc. No. 3659 **शब्दमालिका**

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्
रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 3712 **शब्दमालिका**

श्री वेदव्यासाय नमः । अकार द्यौरंत्यावर्णौः पुल्लिङ्ग द्यैश्च भेदकैः ।। नाना विधाः प्रकाश्यन्ते शब्द ब्रह्म विभूतयः ।। अकारान्तः पुल्लिङ्गो राम शब्दः ।

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्
रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

Ending :

सकारान्तो नपुंसक लिङ्गो अदः शब्दः । अदः अमू । अमूनि । पुनरपि अदः अमु अमूनि । अमुना अमूभ्यां । अमूभिः । अमुष्मै । अमूभ्यां । अमूभ्यः । अमुष्मात् । अमूभ्यां अमूभ्यः । अमुष्य अमुयोः अमीषां । अमुष्मिन् अमुयोः । अमीषु । इति हलंता नपुंसक लिंगाः परिसमाप्तः ।

श्री ।। २ ।। श्री ।। १ ।। श्री ।। रामो हरिः करीभू भृत्य पृथक कर्ताच त्वद्रभाः तास्छिवानूमदानात्याट् शैते पुंनायकाः ।। १ ।।

Colophon :

शब्दमालिका समाप्तः -

Acc. No. 3028 B **शब्दरूपावलिः**

अकारान्तः पुल्लिङ्गो राम शब्दः -

रामः	रामौ	रामाः
हे राम	हे रामौ	हे रामाः
रामम्	रामौ	रामान्

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

रामेण	रामाभ्यां	रामैः
रामाय	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामात्	रामाभ्यां	रामेभ्यः
रामस्य	रामयोः	रामाणाम्
रामे	रामयोः	रामेषु

Acc. No. 236 A **समासचक्रम्**

षोढा समासाः सङ्क्षेपात् अष्टाविंशतिधा पुनः ।
नित्यानित्यत्वयोगेन लुगलुक्त्वेन च षड्विधा ।।

Ending :

कृत्तद्धित समास एक शेष समास नाद्यान्ताः पञ्च वृत्तयः ।

Colophon :

इति समास चक्रं समाप्तम् ।

Acc. No. 237 C **समासचक्रम्**

हरिः ओम् । श्रीमते रामानुजायनमः ।
षोढा समसाः सङ्क्षेपात् अष्टाविंशतिधा पुनः ।
नित्यानित्यत्वयोगेन लुगलुक्त्वेन च द्विधा ।।

Ending :

शाकः प्रिय पार्थिवः शाकापार्थिवः । पृष्पोदरादि समासो यथा । शिक्षता एव साधवः । शिक्षतासाधवः ।

Colophon :

इति समास चक्रं सम्पूर्णम् हरिः ओम् । ।। श्रियै नमः ।।

Acc. No. 1476 **समासचक्रम्**

समासः पञ्चविधः । अव्ययीभाव । तत्पुरुष। द्वन्द्वः । केवल समास भेद । ......प्यधि भावे ।। द्विविधः । ......तत्र अव्यय पूर्वपदे । ......

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Ending :

मृतगोश्च पणवाश्चामाददंङ्गिक पाणविकः । अहिन कुलं रजकरि भुचायम् ।

Colophon :

समास चक्रं सम्पूर्णम् ।

Acc. No. 3028 C **समासचक्रम्**

हरिः ओं ।।

षोढा समासाः संङ्क्षेपात् अष्टाविंशतिधा पुनः ।
नित्यानित्यत्वयोगेन लुगलुक्त्वेन च द्विधा ।।

Acc. No. 3127 B **समासचक्रम् (बालबोधामृतम्)**

श्री गुरुभ्योनमः । अथ समास चक्र प्रारम्भः ।।
षोढा समासाः सङ्क्षेपात् अष्टाविंशतिधा पुनः ।
नित्यानित्यत्वयोगेन लुगलुक्त्वेन च द्विधा ।।

Acc. No. 3704 **समासचक्रम्**

श्री गुरुभ्यो नमः । अथ समास चक्रप्रारम्भः ।
षोढा समासाः सङ्क्षेपादष्टाविंशतिधापुनः ।
नित्यानित्यत्वयोगेनलुगलुक्त्वेन च द्विधा ।। १ ।।
तत्राष्टधा तत्पुरुषः सप्तधा कर्मधारयः ।
सप्तधा च बहुव्रीहिः द्विगुराभाषितो द्विधा ।। २ ।।
द्वन्द्वस्तु द्विविधो ज्ञेयोव्ययीभावोद्विधामतः ।
तेषां पुनः समासानां प्राधान्यं स्याच्चतुर्विधं ।। ३ ।।

Ending :

पंक रूहतीति पंकेरुहं । चोरस्य कुलं चोरकुलं दिवानां प्रियोमूर्खः । काकस्य कार्ष्यं काक कार्ष्यं । हृदिस्स्टरातीति हृदिस्त्वक् । कण्ठे काला यस्य सः कण्ठे कलङ्को कण्ठे कलङ्कोयस्य स कण्ठे कलङ्क महादेव ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Colophon :

इति समास चक्रं

समाप्तिमगमत् श्री कृष्णार्पणमस्तु ।। श्री

अथ प्रयोगः

Acc. No. 727 **समासविधानम्**

षोढा समासाः सङ्क्षेपादष्टाविंशतिधा पुनः ।
नित्यानित्यत्वयोगेन लुगलुक्त्वेन च द्विधा ।। १ ।।
तत्राष्टधा तत्पुरुषः सप्तधा कर्मधारयः ।
सप्तधा च बहुव्रीहिः द्विगुराभाषितो द्विधा ।। २ ।।
द्वन्द्वस्तु द्विविधोज्ञेयोव्ययीभावो द्विधा मतः ।
तेषां पुनः समासानां प्राधान्यं स्याच्चतुर्विधं ।। ३ ।।

Ending :

...... सख्युः	सख्योः	सखीनाम् । ष ।
सख्यौ	सख्योः	सखिषु । स ।

Acc. No. 5060 **समास विधिः**

श्रीमते हयवदन परब्रह्मणे नमः ।

श्री सीता समेत रघुवीर परब्रह्मणे नमः -

समर्थः पदविधिः - सुप् - सुपा - समास षट् विधः तत्पुरुषः कर्मधारयो बहुव्रीहिः द्विगु द्वन्द्वो अव्ययीभावश्चेति प्रथमा तत्पुरुषो यथा ।

Acc. No. 292 D **समासशङ्का**

हरिः ओं श्रियपतये नमः । षोढा समासाः सङ्क्षेपादष्टाविंशतिधापुनः । नित्यानित्यत्वयोगेन लुगुलुक्त्वेन च द्विधा ।।

Acc. No. 4380 C **समासशङ्कम्**

श्रीमद्वादिभयंकर गुरवे नमः । श्रीः ।

पदसंघस्समासाध्यभ्यदैक पद्यमुपाश्रुतः ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

पदार्थ बोधकं वाक्यं विशृ। ......द्वियमतः
लौकिका लौकिकाश्चेति प्रयोगार्हास्तु लौकिकः ।
समासः पञ्चधा ज्ञेयः सामान्यद्विप्रभेदतः
समासः पञ्च विधिः ।

Acc. No. 3267 **सवार्तिकशब्दानुशासनम्**

श्रीमते रामानुजाय नमः । अइउण् । ......साधुशब्दस्वि । ......किरणस्यापि...... साधुत्वमि......वर्णेषु ये वर्णेक देशा......

Ending :

इति सवार्तिक पाणिनीय शब्दानुशासने......अष्टमोध्यायः समाप्तः ।

Acc. No. 445 **सिद्धान्तकौमुदी**

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।।
येन धौता गिरः पुंसां विमलैः शब्दवारिभिः ।
तमश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मिम् मुनित्रयम् ।।

अइउण् ।। ऋऌक् ।। एओङ् ।। ऐऔच् ।। हयवरट् ।। लण् ।। ञमङणनम् ।। झभञ् । घढधष् ।। जबगडदश् ।। खफछठथचटतव् ।। कपय् ।। शषसर् ।। हल् ।। इति माहेश्वराणि सूत्राण्यादि संज्ञार्थानि एषामन्त्या इतः ।।

Ending :

साहचर्येणेत्यर्थः । योगाविभागादन्यत्रापि द्वन्द्व इष्यते ।।

Colophon :

इति द्विरुक्ति प्रक्रिया ।
इति श्री भट्टोजि दीक्षित विरचितायां सिद्धान्तकौमुद्यां पूर्वार्धं (सम्पूर्णम्) समाप्तम् ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 533 **सिद्धान्तकौमुदी**

श्री वेदान्त गुरवे नमः । यस्य द्विरद वक्त्राद्याः पारिशद्याः परःशतम् विघ्नं निघ्नन्ति सततं विश्वक्सेनं तमाश्रये ।।

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।।
येन धौता गिरः पुंसां विमलैश्शब्द वारिभिः ।
तमाश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।

अइउण् । ऋऌक् । एओङ् । ऐ औ च् । हयवरट् । लण् । ञमङणनम् । झभञ् । घढधष् । जबगडदश् । खफछठथ चटतव् । कपय् । शषसर् । हल् ।। इति माहेश्वराणि सूत्राण्यणादि संज्ञार्थानि ।।

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।
येन धौता गिरः पुंसां विमलैः शब्दवारिभिः ।
तमश्चज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मि मुनित्रयम् ।।

अइउण् ।। ऋऌक् ।। एओङ् ।। ऐऔ च् ।। हयवरट् ।। लण् ।। ञमङणनम् ।। झभञ् । घढधष् ।। जबगडदश् ।। खफछठथचटतव् ।। कपय् ।। शषसर् ।। हल् ।। इति माहेश्वराणि सूत्राण्यादि संज्ञार्थानि एषामन्त्या इतः ।।

Ending :

समास । ......

Acc. No. 563 **सिद्धान्तकौमुदी**

उत्तर कृत् । ...... ।

दासगोघ्नौ सम्प्रदाने । एतौ सम्प्रदाने करिका निपात्येते । दशन्ति तस्मै दाशाः ।

Ending :

जनपद तदवध्योश्च । अवृद्धा दयति । ......अङ्गशब्दात् - स्वमि वाचिनो बहुवचनान्तात् अणि प्राप्तेवृर्नेति दिश्यते पाञ्चाला ब्राह्मणाः इति -

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 598 सिद्धान्तकौमुदी

श्री गुरुभ्यो नमः । शारदाम्बायैनमः । श्री सरस्वत्यै नमः । शुक्लाम्बरधरंविष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये ।।

तत्रादौ दश लकारः प्रदर्श्यन्ते । लट् लिट् लुट् लृट् । लेट् । लोट् । ल् । लिङ् । लुङ् लृङ् ।। एषु पञ्चमो लकारश्छन्दोमात्रगोचरः । वर्तमाने लट् । वर्तमानक्रियावृत्तेर्धातोर्लट् स्यात् । अटावितौ लः कर्मणी च भावे चाकर्मकेभ्यः ।। लकारः सकर्मकेभ्यः कर्मणि कर्तरि च स्युरकर्मकेभ्यो भावकर्तरी च ।।

Ending :

......मुहूर्तादुपरि उपाध्याययेत् आगच्छेत् आगच्छति, आगमिष्यति आगन्ता वनुत्वं छन्दोदिष्ट वर्तमान सामी । ......

Acc. No. 893 सिद्धान्तकौमुदी

इको यणचि । ......इकः स्थाने यण् स्यादचि संहितायां विषये । सुधी उपास्य इति स्थिते । ......

Ending :

इति द्विरुक्ति प्रक्रिया ।

Colophon :

इति सिद्धान्तकौमुद्यां भट्टोजि दीक्षित विरचितायां पूर्वार्धं सम्पूर्णम् ।।

Acc. No. 1292 सिद्धान्तकौमुदी

श्री सरस्वत्यै नमः । समर्थानां प्रथमाद्वा । इदं पदत्रयमधिक्रियते । प्रादिज्ञा इति यावत् । सामर्थ्यं परिनिष्टितत्वं ।। कृत सन्धिकार्यमितियावत् । प्रागदिष्यतोण् । तेनादीष्यतीत्यतः प्रागराधि क्रियते । अश्वपत्यापत्यादिभ्यश्च । एभ्यो अरण्स्यात् प्राग्दीष्यती येष्वर्थेषु ।

Ending :

कथं चिदितित्वि रघुयदुज्ञादयोस्तदपत्ये लक्षणा ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1299 **सिद्धान्तकौमुदी**

चोर चोर घात यिष्यामित्वां । एकं बहुव्रीहिवत् । द्विरूभू एक रूद्वो बहूव्रीहिहिव स्यात् । तेन सुब्लोप पुंवद्भावौ । एकैकमक्षरं । इहद्वया । रपि सुपालु विसादि बहुव्रीहि वाग्वादेव प्रातिपदिकत्वात्समुदाय सुप् । एकैक । त्या । इह पूर्व भागे पुंवाद्रवादव ग्रहे विशेषः ।

Ending :

डौत्तरत्तरपदे प्रतिषेधो वक्तव्यः । चर्मणिति लास्यचर्मतिलः । ब्रम्हामिष्टायस्य ब्रम्हनिष्टः । रातानौ । रातानः । रातानं । रातानौ । अल्लोपोनः । श्रुत्वं । नचाल्लोपस्य स्यानिवत्वं । पूर्वत्रासिद्धियेन स्यानि वदिति तभिषेधात् । न पिबाहरं गतया । ....

Acc. No. 1300 **सिद्धान्तकौमुदी**

श्री गणाधिपतये नमः । श्री दक्षिणामूर्तये नमः धातु । ध्याय परिसमाप्त्यरधिकारोयं तत्रोपपदं । स्तं । पोस्तिरयां । परिभाषेयं । अस्मिन् धात्यधिकार असरूप ।। करोयं ।। २ ।।

Ending :

सम्प्रसारणं च क्विच्विचित्यादिना उणादि पोत्रेण केषां चित्सद्वेतद्विलादिषु त्नाबाधाय् बोधिति वार्तिक ग्रहणं । वक्तीति वाक् । स्कघ्चतीति प्राट् । आयतं स्तौतीति आयतस्तोः । कटं प्रवते कटप्रोः चोरुक्तः श्रयति हरिं श्रीः द्युतिगमिजुहोतीनां द्वे च । द्दषि ग्रहणादभ्याससंज्ञा विद्युतज्ज्ञगत् जुहोते दीर्घश्च । जुहोः । द्दभये अस्य ह्रस्वश्च । दियते दद्दक् । ध्यायेतेः सम्प्रसारणं च धीः । भुवः संज्ञांतरयोः । मितिर भोनाय कश्चित् । धनिकाधमर्णयोः अन्तरे यत्तिष्ठति विश्वासार्थ सः प्रतिभोः ।।

Acc. No. 1844 H **सिद्धान्तकौमुदी**

श्री सद्गुरवे नमः ।। सिद्धान्तकौमुदी । पठिता -

ज्ञानानन्द मयं देवं निर्मल स्फटिकाकृतिम् ।
आधारं सर्व विद्यानां हयग्रीवमुपास्महे ।।
मुनित्रय ध्यान श्लोकाः
येनाक्षर समाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

येन धौता गिरः पुंसां विमलैश्शब्दवारिभिः ।
तमश्च ज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मिन् मुनित्रयम् ।

।। प्रारम्भः ।।

मुनित्रयं नमस्कृत्य तदुक्तीः परिभाव्य च ।
वैय्याकरण सिद्धान्तकौमुदीयं विरच्यते ।।
अइउण् ।। ऋऌक् । एओङ् । ए औच् । हयवरट् ।
लण् । ञमङणनम् । झभञ् । घढधष् ।
जबगडदश् । खफछठथ चटतव् । कपय् ।
शषसर् । हल् । येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।।
येन धौता गिरः पुंसां विमलैः शब्दवारिभिः ।
तमश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मिन् मुनित्रयम् ।।

अइउण् ।। ऋऌक् ।। एओङ् ।। ऐऔच् ।। हयवरट् ।। लण् ।। ञमङणनम् ।। झभञ् । घढधष् ।। जबगडदश् ।। खफछठथचटतव् ।। कपय् ।। शषसर् ।। हल् ।। इति माहेश्वराणि सूत्राण्यादि संज्ञार्थानि एषामन्त्या इतः ।।

Ending :

सो चि लोपे चेद्पाद पूरणं । सस् इत्यस्य सोर्लोपः स्यादचि । पादश्चल्लोपे सत्येव पूर्यत सोमायविधि प्रभृतिं य ईशिषे । इह ऋक्पाद एव गृह्यता इति वामनः । अविशेषा श्लोके पादो पीत्यपरे । सैषा दाशरथी रामः । लोपे चेदिति किं । स इत् क्षेति । एवमुक्त्वा । सत्से वीत्सवधारणं तु स्याच्छन्दसी बहुलमिति । पूर्व सोत्रद्बहलु ग्रहणानु वृत्या लभ्यते । तेनेह । सो हमाजन्म शुद्धानां । इति स्वादि सन्धिः ।।

Acc. No. 3085

सिद्धान्तकौमुदी

शुभमस्तु । रामो विराजिते रामो भूमण्डलस्यमपालयत् । रामचन्द्रो दशग्रीवं परलोकमनीनयत् । रामेणोपार्जित कीर्तिः रामचन्द्रेण भूयते ।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 4076 सिद्धान्तकौमुदी

शुभमस्तु । गणाधिपतये नमः । गुरुभ्यो नमः ।
येनाक्षर समाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।।
येन धौता गिरः पुंसां विमलैश्शब्दवारिभिः ।
तमश्चा ज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मि मुनित्रयम् ।

।। प्रारम्भः ।।

मुनित्रयं नमस्कृत्य तदुक्तीः परिभाव्य च ।
वैय्याकरण सिद्धान्त कौमुदीयं विरच्यते ।।
अइउण् ।। ऋलृक् । एओङ् । औच् हयवरट् ।
लण् । ञमङणनम् । झभञ् । घढधष् ।
जबगडदश् । खफछठथ चटतव् । कपय् ।
शषसर् । हल् ।
येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ।
येन धौता गिरः पुंसां विमलैः शब्दवारिभिः ।
तमश्चाज्ञानजं भिन्नं तस्मै पाणिनये नमः ।।
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिं ।
पाणिनिं सूत्रकारञ्च प्रणतोस्मिन् मुनित्रयम् ।।

अइउण् ।। ऋलृक् ।। एओङ् ।। ऐऔच् ।। हयवरट् ।। लण् ।। ञमङणनम् ।। झभञ् । घढधष् ।। जबगडदश् ।। खफछठथचटतव् ।। कपय् ।। शषसर् ।। हल् ।। इति माहेश्वराणि सूत्राण्यादि संज्ञार्थानि एषामन्त्या इतः ।।

Acc. No. 4768 सिद्धान्तकौमुदी

छे च । ह्रस्वस्य छे परे तुगागमः स्यात्संहितायाम् । चुत्वा स्यासिद्धत्वाज्जश्त्वेन दः । ततसर्वस्यासिद्धत्वात्पर्वं चुत्वेन जः । त स्य चर्त्वेन चः । चुत्वस्यासिद्धत्वात् चोः कुः इति कुत्वं न । स्वच्छाया । शिवच्छाया । अङ्माङोश्च । एतयोश्छे परे तुक्स्यात् । पदान्ताद्वा

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

इति विकल्पापवादः । अच्छादयति माच्छिदत् दीर्घत् दिर्घस्यायं तुक् न तु छस्य सेनासुराच्छाया इति ज्ञापकात्ष चेच्छिद्यते । पदात्ताद्वा । दीर्घत्पदान्ताच्छे परे तुग्वा स्यात् । लक्ष्मीच्छाया लक्ष्मीछाया । इति हल्सन्धिप्रकरणम् ।।

Ending :

षष्टी समास्यापवादः । पूर्वका यस्य पूर्वकायः । ञथरकायः थेकदेशिनाकिं । पूर्वे नाभेः कायस्य । थेकाधिकरणे किं । पूर्वष्टात्राणां सर्वो धेकदेशा अन्ह । समस्याते । संख्याविसांयेति ज्ञपकात् । मध्याह्न सायानृः केचित् सर्वयेकदेशः काले नसमस्थले ।।

Acc. No. 443 **सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या-तत्त्वबोधिनी**

स्वौजसमौ इत्यादिना तावत् । स्वादयः । प्रातिपदिकाद्दर्शिताः । तेषामर्थ विशेषे व्यवस्थां दर्शयितुमारभते ।

Ending :

वा पञ्चमिति योगविभागाद्य समासः । जदन्तादित्वाच्छत शब्दस्य परनिपातः । पारस्करादित्वत ।। सुट् ।

Colophon :

इति समासाश्रय विधिः ।।

Acc. No. 628 **सिद्धान्तकौमुदीव्याख्या-तत्त्वबोधिनी**

(ठगाधिकारे । ......)

शीलमस्या इति विग्रहेण प्रत्यये सति तदन्ताम् । ...... सिध्यतीत्यर्थः ।

Ending :

सिद्धान्तकौमुदी व्याख्या कृता तत्त्वबोधिनी । समाप्तं तत्र पूर्वार्धं ।। ...... ।।

Colophon :

इति श्री परमहंस परिव्राजकाचार्य वामनेन्द्र स्वामि चरणारविन्दे सेवक ज्ञानेन्द्र सरस्वती कृतौ सिद्धान्तकौमुदी व्याख्यानं तत्त्वबोधिन्याख्यायां पूर्वार्धं समाप्तम् ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Acc. No. 1613 **सिद्धान्तकौमुदी व्याख्या बालमनोरमा**

श्रीमास्थान्तलु नाथार्थः कवितार्किककेसरी वेदान्ताचार्य वर्याय सन्निधत्तां सदाहृदि । ओं नमः पाणिनि कात्यायन पतञ्जलिभ्यः । श्रीमते हयग्रीवायनमः । समासप्रपञ्चन्निरूप्य तद्धित प्रकरणमारभ । समर्थानां प्रथमाद्वाविधौ यस्या दर्शनान्नयं स्वतन्त्र विधिरिति मत्वाहं इदं पदत्रय मयिक्रियत इति । स्वरितस्य प्रतिज्ञाबलादिति भावः अधिकारस्य उत्तरावधेमाह प्राग्दिश इति यावददेति प्राग्दिशो विभक्ति सूत्रमुत्तरावधेरित्यर्थः ।

Ending :

जातेन वासुदेव दीक्षित विदुश विरचितयां सिद्धान्तकौमुदौ व्याख्यां बालमनोरमाभ्यायां व्याख्यायां पूर्वार्धं सम्पूर्णं । श्री रामचन्द्रार्पणमस्तु ।।

Acc. No. 2205 **सिद्धान्तकौमुदी व्याख्या**

ध्यायं ध्यायं परं ब्रह्म स्मारं स्मारं गुरुर्गुरुः ।
सिद्धान्तकौमुदी व्याख्यां कुर्मः प्रौढमनोरमाम् ।।

Ending :

एवञ्त निरवका इत्वे सत्येव वृत्तिपद ।। बलियस्त्वे प्रयोजकत्वे सावकाशत्वे सति मुनि सम्मतं लक्ष्यते । तेन स्वमपि तटकानिक्येवयुक्तम् । परत्वानु प्रवृत्तेः । प्रति ।।

Acc. No. 2787 C **सिद्धान्तकौमुदी व्याकरण विषयानि**

शक्लृ यचि, मुचि, टित् वच् विच् सिच् प्रच्छि त्यज्-निजिर-भजः-भष्टा-भुज्-मस्जि-यज्-युज-रुज-शञ्ज-विजिर-स्वञ्जि सञ्ज सृजः - अदः क्षुदः स्थिदः - चिद-तु-दिनुद-पघ-भिद-विच्यर्तिर्विनद-शद-सदी-स्विद्यतिः - स्कंदि - हृदि - कुधः भुघिसिध्यति ।

Ending :

चूतं धुनाति धुनति स्फुटितााति मुक्तम् वायुर्विधूनयति चम्पक पुष्प रेणून् - मत्कानने धवति चन्दन मञ्जरीश्च ।

Acc. No. 602 A **सिद्धान्तकौमुदी**

श्री तिम्मणार्य गुरवे नमः । अथोणादयः ।।

कृवापानि मिस्वादि साध्या शूम्य उण् । करोतीति कारुः शिल्पि कारश्च । अथोयुक् । वातीति वायुः पायुर्गुदम् । जयत्या भभवति रोगान् जयुरौषधम् मिनोति प्रक्षिपति देहे उष्माणमितिः

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

मायुः पित्तम् । स्वादुः । साध्नोति परकाय साधुः । अश्नुते आशु शीघ्रम् । आशुर्विहिः पाटलः स्यात् । छन्दसीणः । मान आयौ । दृसनिज निचरिच टिभ्यो ञुण् । दीर्यत इति दारुः । स्नुः प्रस्थः सानुरस्त्रियां । जानु जानुनी । इहजनि वध्योश्चेति न निषेधः अनुबन्दध्वय सामर्थ्यात् । चारु रम्यम् । चाटु प्रियं वाक्यम् । मृगथ्वादित्वात्कुमत्यये चतु इत्यपि । किञ्जरयोः श्रीणः । कि शृणोतीति किंशारुः । सत्यशुक्रं बाणाश्च । जरामेति जरायुः गर्भाशयो जरायुः स्यात् ।

Ending :

इति ज्ञापकार्थ सम्प्रसारणं -

Acc. No. 3426 **स्वर प्रक्रिया - सिद्धान्तकौमुदी**

अथ स्वर प्रकरणं । अनुदात्तं पदमेक वर्जं ।। परिभाषेयं स्वर विधि विषया । यस्मिन्पदे यस्योदात्तः स्वरितोवा विधीयते नमेकमचं वर्जयित्वा शेषं नत्पदमनुदात्ता कंस्यत् । गोपायतं नः । अत्र सनाद्यं ना इति धातुत्वे धातुस्वरेण यका कार उदात्तः शिष्टमनुदात्तं ।। सति शिष्ट स्वरबलि यस्त्वमन्यत्र विकरणेभ्य इति वाच्यं । तेनोत्वोदाहरणे गुपर्धातुस्वर आथस्य प्रत्ययत्वरश्च न शिश्यते । अन्यत्रेति किं । यज्ञं यज्ञमभिवृधे गृणीतः । अत्र सति शिष्टोपि ग्राइत्यस्य स्वरो न शिष्यते किन्तु तस एव ।

Ending :

अन्तोदातादुत्तर पदादन्यतरस्यामनित्यसमासे नित्यधिकार विहित समासादन्यत्र यदुत्तरपदमन्तोदात्तमेकाच् ततः परा तृतीया विभक्तिरन्तोदात्त वा स्यात् ।

Acc. No. 1905 **स्वरशेखरः**

धात्यदि स्वरापेक्षयातु प्राबल्यमेव । अत एवगृणानी आदौ श्रवृदान्तत्व । साद्यः । इदमपि ल सार्वधा । कस्ये श्रूयमाणात्व एव । तेन चिन इत्यादेन दोषः । गृणतीत इति ।

Ending :

गौणे प्रवृत्ता वति तिस्र इत्यादि लोहन्तिरेव परम् अतितिस्र इति चिसितु भवत्येव तिस्र इत्योदात्त त्रिशब्दस्योदेशतिस्रु च प्रथमपितथा तस्याचिर इति कृते उदात्त स्व कृतर्थोन इति...... ।।

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

CC-0. Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.

Funding: Tattva Heritage Foundation,Kolkata. Digitization: eGangotri

Academy of Sanskrit Research

Head Quarters & Research Centre :
Melkote 571 431, Mandya Dist., Karnataka
Tel : H.Q. (08236) 298741, Tele fax: (08236) 298781
Email : asrbng@vsnl.com, Website : www.sanskritacademy.org

Bhagavad Ramanuja National Research Institute, Melukote Collection.